

Terhi Piirainen

PUVUSTUKSEN SUUNNITTELU
UTRAN KESÄTEATTERILLE

Opinnäytetyö
Muotoilun koulutusohjelma


Marraskuu 2010




MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Opinnäytetyön päivämäärä 10.11.2010
Tekijä(t) Terhi Piirainen	Koulutusohjelma ja suuntautuminen Muotoilu, Teatteripuvustus	
Nimeke Puvustuksen suunnittelu Utran kesäteatterille		
Tiivistelmä Opinnäytetyöni aiheena oli suunnitella puvustus joensuulaisen Utransaaren kesäteatterin näytelmään Kaksoiselämää. Näytelmää esitettiin heinä-elokuussa 2010. Tavoitteenani oli suunnitella onnistunut puvustuskokonaisuus, joka tukisi näytelmää ja erityisesti näyttelijöiden roolityötä. Lisäksi tarkastelin pukusuunnittelijan suunnitteluprosessia, jonka pohjana käytin Peter Checklandin (1984) pehmeän systeemisuunnittelun mallia. Malli käsittää seitsemän eri vaihetta, jotka on jaettu kahteen eri kenttään: reaali maailmaan ja ideoiden ja teorioiden maailmaan. Systemissä edetään siirtymällä kentästä toiseen ja palaamalla takaisin. Reaali maailman reunaehdot otetaan huomioon ideoiden ja teorioiden maailmassa suunniteltaessa, ja siellä syntyneitä ideoita testataan käytännössä palattaessa reaali maailmaan. Näytelmä sijoittui nykypäivään ja tehtävänäni oli suunnitella realistinen 24 eri asukokonaisuutta käsittänyt puvustus. Suunnittelun pohjaksi keräsin tämän hetken muodista kuvakollaaseja niin naisten kun lasten pukeutumisesta. Vastuullani oli myös puvustuksen toteutus, jonka kokosin pääasiassa kirpputoreilta ja osittain itse valmistaen. Ensimmäinen kokonaan yksin vastuullani ollut puvustus oli osittain onnistunut, vaikka siinä olisikin ollut paljon parantamisen varaa. Erityisesti lastenosalta puvustus olisi vaatinut enemmän panostusta. Ohjaajalta ja näyttelijöiltä sain erittäin positiivista palautetta tekemästäni työstä. Prosessi oli kaikin puolin hyvin opettavainen, vaikkei lopputulos täysin tyydyttänytkään itseäni.		
Asiasanat (avainsanat) Pehmeän systeemisuunnittelun malli, suunnitteluprosessi, käsikirjoituksen analysointi, puvustus		
Sivumäärä 49s. + liitteet 14s.	Kieli Suomi	URN
Huomautus (huomautukset liitteistä)		
Ohjaavan opettajan nimi Satu Kivimäki Seija Silvennoinen	Opinnäytetyön toimeksiantaja Utran kesäteatteri Uuttera, Mikael Mc-Keough	

DESCRIPTION

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Date of the bachelor's thesis 10.11.2010
Author(s) Terhi Piirainen	Degree programme and option Degree Programme in Design Theatre Costume Design	
Name of the bachelor's thesis Costume Design for Utra Summer Theatre		
Abstract <p>The thesis project was to design costumes for the play Kaksoiselämää, which was produced by Utra Island Theatre in Joensuu. The play was performed in July - August 2010. My goal was to design a successful set of costumes to support, the play and especially the roles of the actors.</p> <p>Furthermore, I examined a costume designer's design process on the basis of Peter Checkland's (1984) soft systems methodology. The methodology comprises seven different periods divided into two different fields: the world or real and the world of ideas and theories. To proceed in the systems one moves from one field to the other and comes back. Designing in the world of ideas and theories takes the limitations of reality into consideration and tests the ideas in practice after returning to the real world.</p> <p>The play was set in the present and my task was to design realistic costumes which comprised 24 different outfit unities. For the basis of the design work I collected pictures of both women and children dressed in contemporary fashion. My responsibilities included also manufacturing the clothes, which I collected primarily at flea markets or partly made myself.</p> <p>The first costumes entirely on my responsibility were partly successful, even though there would be much room for improvement. Especially the children's costumes would have required more input. I got very positive feedback on my work from the director and the actors. The process was very educational in every way though the end result did not perfectly satisfy me.</p>		
Subject headings, (keywords) Soft systems methodology, design process, analysis of script, costumes		
Pages 49p. + appendices 14p	Language Finnish	URN
Remarks, notes on appendices		
Tutor Satu Kivimäki Seija Silvennoinen	Bachelor's thesis assigned by Utra Summer Theatre Uuttera, Mikael McKeough	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	PEHMEÄN SYSTEEMISUUNNITTELUN MALLI.....	2
3	PUVUSTUKSEN SUUNNITTELUUN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT	7
3.1	Ohjaaja ja Lavastaja.....	7
3.2	Näyttelijät	8
3.3	Ulkoilmateatteri	9
3.4	Budjetti ja aikataulu	9
4	NÄYTELMÄN LÄHTÖKOHDAT	10
4.1	Kaksoiselämää - näytelmän juoni.....	10
4.2	Hahmojen luonnostelua	12
4.3	Käsikirjoituksen analysointi	15
4.4	Henkilöanalyysit	17
5	PUVUSTUKSEN SUUNNITTELU	18
5.1	Harjoituksia saassa	24
5.2	Eesityskuvat.....	25
6	PUVUSTUKSEN TOTEUTUS	33
6.1	Lähtökohdat puvustuksen kokoamiseen	33
6.2	Kirpputoreja penkomassa	34
6.3	Puvut sovituksessa	34
7	PUVUT LAVALLA ARVIOITAVINA	35
8	POHDINTA	45
	LÄHTEET	48
	LIITTEET	
1.	Luonnokset	
2.	Kuvia esityksestä	
3.	Ohjaajan palaute	
4.	Näyttelijöiden palautteita	
5.	Juliste	

1 JOHDANTO

Miettiessäni erilaisia vaihtoehtoja opinnäytetyökseni tulin siihen tulokseen, että ilman toimeksiantajaa ei luonteenlaadullani saada mitään aikaiseksi, joten on hyvä, että jokin ulkopuolinen taho asettaa minulle aikarajat. Ensimmäiseksi toimeksiantajavaihtoehdoksi nousi tietenkin teatteri. Kartoitettuani erilaiset vaihtoehdot päädyin siihen, että jokin kesäteatteri sopisi aikataulullisesti minulle parhaiten, joten otin yhteyttä pariin Joensuussa toimivaan kesäteatteriin, ja Utran saaren kesäteatterista sain erittäin myönteisen vastaanoton. Joensuu valikoitui paikkakunnaksi sillä perusteella, että olen sieltä kotoisin ja halusin päästä mukaan vaikuttamaan oman maakunnan kulttuuritarjontaan.

Opinnäytetyönäni suunnittelin puvustuksen näytelmään Kaksoiselämää, Utran kesäteatteri Uutteraan, Joensuuhun. Utran saaren teatteriryhmä on perustettu vuonna 1999, ja tällä hetkellä se toimii Utran asukasyhdistys ry:n alajaostona. Teatteriryhmän näyttelijät ovat Joensuun ja ympäristökuntien harrastajanäyttelijöitä. Kaksoiselämää nimisen näytelmän on kirjoittanut ohjaaja Mikael McKeough yhdessä kesäteatterin näyttelijöiden kanssa. Näytelmä sijoittuu nykypäivän maaseudulle kahteen eri pihapiiriin, joissa selvitetään ihmisten välisiä suhteita.

Tavoitteenani oli pystyä suunnittelemaan ja toteuttamaan onnistunut puvustus niin, että lopputuloksesta näkisi sen, että joku on oikeasti ajatellut kokonaisuutta eikä puvustusta vain ole kyhätty kokoon aiempien vuosien tapaan ajatuksena ”tuo paita nyt vois olla ihan kiva tälle tyyppille”.

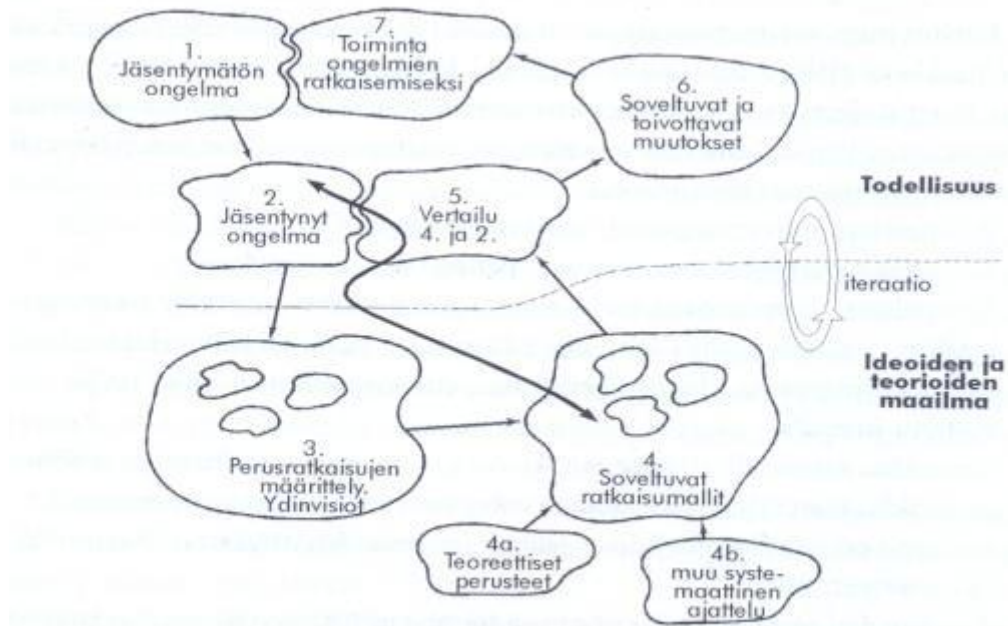
Minun mukaan tuloni työryhmään otettiin vastaan erittäin positiivisesti, koska teatterilla ei aikaisempina vuosina ole ollut puvustajaa, vaan näyttelijät ovat itse hankkineet rooliasunsa. Vastuullani oli siis myös puvustuksen toteutus. Näytelmässä oli yhdeksän lapsinäyttelijää ja seitsemän aikuista, ja ainakin kaikilla aikuisilla tuli olla kaksi eri rooliasua, joten tehtävänäni oli siis suunnitella kaksikymmentä asukokonaisuutta. Kun on kyse harrastajateatterista, on puvustuksen budjetti hyvin pieni, joten puvustus on koottu pitkälti kirpputoreilta. Tarkastelen opinnäytetyössäni pukusuunnittelijan suunnitteluprosessia, ja tässä pohjana käytän Peter Checklandin (1984, soveltanut Anttila 2005) pehmeän systeemimetodologian mallia.

2 PEHMEÄN SYSTEEMISUUNNITTELUN MALLI

Opinnäytetyöni menetelmällisenä mallina käytän Peter Checklandin (1984) pehmeää systeemianalyysiä. Systeemianalyysi on menetelmä, jossa yhdistyvät intuitio ja arviointi. (Anttila 2005, 434.) Teatteripuvustusta rakennettaessa merkittävässä osassa on intuitio, joka syntyy käsikirjoituksen pohjalta. Mielikuvien synnyttämiä ideoita tullaan sitten arvioimaan yhdessä ohjaajan kanssa jo luonnosvaiheessa sekä käytännössä pukujen ollessa valmiit. Systeemianalyysiin sisältyy myös prosessi, jota tutkimalla saadaan syntymään jokin ratkaisu (Anttila 2005, 437). Suunnitteluprosessia tarkastelemalla pyrin siis luomaan mahdollisimman hyvän puvustuksen.

Systeemiajattelu syntyy tarpeesta seurata, ymmärtää ja suunnitella kasvua ja muutosta monimutkaisissa yhteyksissä. Systeemillä tarkoitetaan yleensä ilmiötä, jossa on olemassa vuorovaikutusta sen tekijöiden välillä. Systeemi voi olla esimerkiksi muotoilu-prosessi, jossa tavoitteena on suunnitella ja valmistaa jonkin idean mukainen tuote. Tarkemmin sanottuna systeemi on järjestelmä, ryhmä asioita tai osia, jotka toimivat yhdessä jonkin päämäärän saavuttamiseksi. (Anttila 2005, 431 – 432, 437.) Teatterissa näytelmää tehdessä vuorovaikutuksessa toistensa kanssa ovat prosessin kaikki eri tekijät: käsikirjoitus, ohjaaja, näyttelijät, lavastaja, puvustaja, maskeeraaja jne. Henkilökohtainen prosessini on taas puvustuksen luominen, jonka eri tekijöitä ovat budjetti, aikataulu, materiaalit ja ulkoilmateatteri.

Checklandin (1984) pehmeän systeemisuunnittelumallin (kuvio 1) lähtökohtina ovat huonosti ja epätäsmällisesti määritellyt ongelmat, joiden ratkaisun tavoitteena on, että asianosaiset pitävät ratkaisua onnistuneena ja että ongelmatilanne on parantunut. Tällöin joukko erilaisia metodeja tai tekniikoita sovelletaan kulloiseenkin tilanteeseen sopiviksi ratkaisumalleiksi. Systeemissä etenevä suunnittelija vastaa siis samanaikaisesti kysymyksiin ”mitä?” ja ”miten?”. (Anttila 2005, 436.)

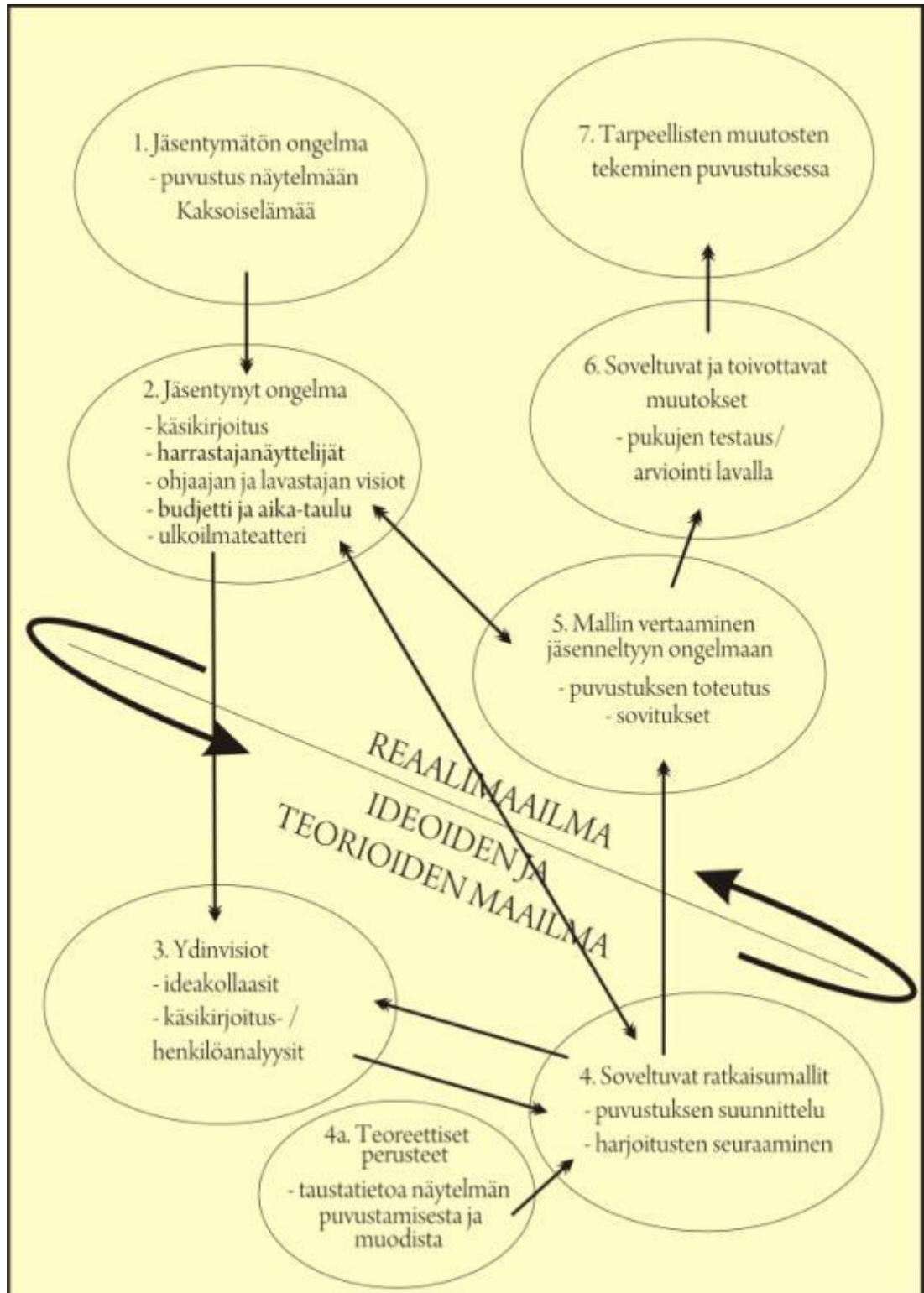


KUVIO 1. Pehmeän systeemis suunnittelun malli (soveltanut Anttila 2005, 436)

Pehmeän systeemis suunnittelun mallissa on seitsemän eri vaihetta, jotka on jaettu kahteen eri kenttään: reaali maailman kenttään ja systeemiajattelun kenttään. Systeemissä eteneminen tapahtuu siirtymällä kentästä toiseen ja palaamalla takaisin. Pehmeään systeemiajatteluun kuuluvat seuraavat vaiheet: tarve parantaa tai kehittää jotain olemassa olevaa järjestelmää, jossa on havaittu jokin kehittämistarve. Sen jälkeen täsmennetään ongelma ja pyritään selkiyttämään kohteen sisäinen rakenne ja siihen liittyviä prosessin elementtejä ja näiden tekijöiden keskinäistä vuorovaikutusta. Sitten määritellään alustavasti ne osatekijät, joilla systeemiä pystyttäisiin parantamaan tai kehittämään sekä ydinvisiot, joilla parannukset tai kehittäminen pystyttäisiin saamaan aikaan. Systeemiajattelua hyväksikäyttäen parannellaan ja kehitellään edelleen näitä ratkaisumalleja. Verrataan ratkaisumalleja todellisuuteen ja saatuja tuloksia hyväksi käyttäen määritellään todellisuuden tasolla systeemiin kohdistuvat suotavat ja toivottavat muutokset. Lopuksi suoritetaan tarvittavat toimenpiteet. (Anttila 2005, 436 - 437.) Tämä puvustusprosessi alkaa Kaksoiselämää – näytelmän puvustuksen toimeksiannosta ja päättyy eri vaiheiden kautta valmiiseen puvustukseen, jonka tarkoituksena on tukea näytelmää ja olla kaikin puolin toimiva kokonaisuus.

Olen laatinut Checklandin mallista Kaksoiselämää - näytelmän puvustusprosessia kuvaavan sovelluksen (kuvio 2). Malli on jaettu kahteen eri kenttään: reaali maailman kenttään ja systeemiajattelun kenttään, ja seitsemään eri vaiheeseen. Reaali maailma

käsittää vaiheet 1,2,5,6 ja 7 ja niiden tapahtumia käsitellään käytännössä. Systemiajattelun eli ideoiden ja teorioiden maailmaan sisältyy vaiheet 3 ja 4, joissa reaali-
maailman kohteet siirtyvät ns. meta-ajattelun tasolle. (Anttila 1992, 192.)



KUVIO 2. Suunnitteluprosessin malli (soveltanut Piirainen 2010)

1. Jäsentymätön ongelma

Ensimmäisessä vaiheessa ollaan reaali maailmassa, jossa havaitaan ongelma. Tosin tässä vaiheessa ei välttämättä voida puhua ongelmasta, vaan siinä annetaan mahdollisimman laaja kuva suunnittelun kohteesta. (Anttila 1992, 192.) Ensimmäisellä tapaamiskerralla ohjaajan kanssa maaliskuun alussa 2010 sain ensitöikseni kuulla häneltä, että näytelmä, jonka he alun perin olivat ajatelleet tehdä, olikin ollut liian vaikea ja aikaa vievä muuttua sopivammaksi lasten esitettäväksi, joten hän oli päättänyt kirjoittaa näytelmän itse. Hänellä oli valmiina näytelmän runko kohtauksittain, lyhyin selostein, mitä kussakin kohtauksessa tapahtuu, ja muutamia vuorosanoja. Ohjaaja kertoi myös ensitapaamisella hieman tarinan taustoista ja siitä, mitä hän halusi näytelmällä viestittää. Ohjaajan sanoma, jota hän haluaa näytelmällä viestittää, on toisten ihmisten välittäminen ja huomioon ottaminen. Tarinalla ohjaaja pyrkii muistuttamaan ihmisiä siitä, kuinka herkkiä lapset ovat aistimaan asioita, ja ettei vanhempien tulisi sulkea heitä ulkopuolelle, vaan pyrkiä keskustelemaan heidän kanssaan vaikeistakin asioista, koska paha olo ja riidat vaikuttavat monien tavallisten perheitten elämään. Opinnäytetyöni jäsentymätön ongelma on siis puvustuksensuunnittelu ja toteutus näytelmään Kaksoiselämää.

2. Jäsennys

Toisessa vaiheessa pyritään täsmentämään ongelma selvittämällä, mitä eri tekijöitä systeemissä on, ja millä tavalla ne ovat vuorovaikutuksessa keskenään (Anttila 2005, 432). Tässä systeemin eri elementtejä ovat käsikirjoitus, näyttelijät, ohjaajan ja lavastajan visiot ja ulkoilmateatteri. Tekijät, joita puvustuksen suunnittelussa on otettava huomioon, ovat ulkoilmateatterin asettamat vaatimukset. Myös harrastajateatterin pieni budjetti asettaa omat rajoitteensa puvustuksen kokoon saamiselle.

3. Ydinvisiot

Kolmannessa vaiheessa siirrytään ideoiden ja teorioiden maailmaan. Tässä vaiheessa määritellään puvustuksen ydinvisiot. Esille otetaan vaihtoehtoja, joiden avulla tehtävä voidaan olettaa ratkaistavaksi. Vaihtoehdot voivat olla myös parannusehdotuksia jo olemassa olevaan tilanteeseen. (Anttila 1992, 192.) Tarkoituksena koota kollaasimuotoon tämänhetkistä naisten- ja lastenpukeutumistyyliä ja tehdä roolihahmoista analyysit.

4. Soveltuvat ratkaisumallit

Neljännessä vaiheessa käsitellään soveltuvia ratkaisumalleja ja määritellään prosessin toteuttamiseksi tarpeelliset toiminnot. Tämä ei ole vielä kuvaus siitä, mitä tapahtuu todellisuudessa, vaan oletettujen toimintojen rakenne. Checklandin (1984) mukaan tämä vaihe on kaikista vaikein ja tärkein koko systeemisuunnittelun mallissa, sillä tässä vaiheessa tullaan muodostamaan se ”ideamalli”, johon todellisuudessa tapahtuvia seikkoja voidaan myöhemmin verrata. (Anttila 1992, 193.) Opinnäytetyössäni systeemin tässä vaiheessa tulen tekemään luonnokset ideakollaasien ja henkilöanalyysien pohjalta. Tulen myöskin seuraamaan harjoituksia, jotka myös vaikuttavat osaltaan puvustuksen suunnitteluun.

4a. Teoreettiset perusteet

Valittuja ratkaisumalleja kehitellään käyttäen hyväksi yleistä systeemiajattelua (Anttila 2005, 437). Tässä etsin taustatietoa muodista ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Lisäksi tarkastelen pukusuunnitteluprosessia teoreettisella tasolla. Tällä pyrin osoittamaan oman prosessini ammattimaisuutta.

5. Mallin vertaaminen jäsenneltyyn ongelmaan

Viidennessä vaiheessa palataan takaisin reaalimaailmaan, jossa käytännön toimintaa ja havaintoja vertaillaan ennalta asetettuihin mielikuviin, eli vertaillaan 4.vaiheen ratkaisuja 2.vaiheeseen. Ideatasoa ja todellisuutta vertailemalla pyritään saamaan aikaan toivottavat muutokset. Tässä vaiheessa suoritetaan varsinainen käytännön työ, jolloin mukaan liittyvät kaikki ne henkilöt, joita asia koskee. Vertailun tuloksista riippuen voidaan joko palata takaisin 4.vaiheeseen tekemään tarpeellisia muutoksia tai jatkaa 6.vaiheeseen. (Anttila 1992, 193 – 194.) Esiteltyäni luonnokset ohjaajalle ja näyttelijöille teen heidän palautteensa perusteella toivottavat muutokset tai, jos muutoksia ei tule, alan koota puvustusta.

6. Soveltuvat ja toivottavat muutokset

Vaiheessa kuusi ryhdytään tarkastelemaan tuotosta käytännössä ja havainnoimalla saadaan selville toivottavat muutokset (Anttila 1992, 193). Puvustuksen ollessa osittain tai kokonaan valmis testataan pukuja käytännössä harjoituksissa ja arvioidaan yhdessä ohjaajan kanssa niiden toimivuutta. Jotta pukujen toimivuus eri sääoloissa tulisi havainnoitua, tulee minun olla useissa harjoituksissa paikalla, että kaikki eri te-

kijät tulee huomioitua. Omien ja ohjaajan havaintojen sekä myös näyttelijöiltä saamani palautteen (pukujen toimivuus päällä) perusteella selvitetään toivottavat muutokset.

7. Toiminta ongelmien ratkaisemiseksi

Seitsemännessä vaiheessa ryhdytään toimenpiteisiin tarvittavien muutosten aikaansaamiseksi. Mikäli muutoksilla ei saada aikaan toivottavaa lopputulosta toimintajärjestelmä voi tämän jälkeen alkaa uudelleen alusta (Anttila 1992, 194). Tässä vaiheessa tulen tekemään 6.vaiheessa ilmitulleet toivottavat muutokset puvustukseen.

3 PUVUSTUKSEN SUUNNITTELUUN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

Pehmeän systeemisuunnittelun mallin toisessa vaiheessa pyritään selventämään systeemiin eri elementit ja niiden välinen vuorovaikutus (Anttila 2005, 432). Puvustusta suunniteltaessa täytyy ottaa huomioon näytelmän syntyyn vaikuttavat eri tekijät, jotka tässä tapauksessa ovat käsikirjoitus, ohjaaja, lavastaja, näyttelijät, ulkoilmateatteri, budjetti ja aikataulu. Tässä luvussa tulen käsittelemään kaikkia muita tekijöitä paitsi käsikirjoitusta, jota käsittelem luvussa 4.

3.1 Ohjaaja ja Lavastaja

Näytelmään tutustuminen alkaa tekstin lukemisella, minkä tulkintaan ohjaaja tuo omat näkemyksensä ja vaatimuksensa, ja jotka pukusuunnittelija ottaa huomioon lähtiesään tekemään omaa työtään näytelmän parissa (Hakala 2009, 12). Ensimmäisellä tapaamiskerralla ohjaajan kanssa puhuimme hänen visioistaan puvustuksen suhteen. Puvustuksen suunnitteluun ohjaaja ei tahtonut puuttua vaan hän antoi minulle vapaat kädet. Ainoa ajatus, jota hän toivoi minun noudattavan oli, että puvustuksen pitäisi kuvata nykyaikaa. Kävimme myös keskustelua siitä, kuinka monta asua minun tehtävänäni olisi suunnitella, koska näytelmässä eletään pääasiallisesti arkea, mutta lopussa on juhla-kohtaus. Päädyimme siihen lopputulokseen, että aikuisilla tulisi olemaan sekä arki- että juhla-asu, mutta lapsilla vain yksi asu, joka kävisi niin arkeen kuin juhlaan. Suunniteltavia asukokonaisuuksia tuli kaikkiaan olemaan 24.

Lavastajan piti olla tässä produktiossa yksi näyttelijöistä, jolla oli jonkinasteinen lavastajankoulutus ja minun oli määrä tavata hänet seuraavalla vierailullani, jolloin olimme voineet keskustella visioistamme ja aloittaa yhteistyön. Seuraavalla tapaamis-

kerralla minulle selvisi, etteivät tuottaja ja lavastaja olleet päässeet sopimukseen palkkiosta, joten lavastaja oli vetäytynyt hommastaan ja päättänyt keskittyä pelkästään näyttelemiseen. Näin ollen ohjaaja oli päättänyt ratkaisuun, että lavastuksesta tulisi hyvin minimalistinen ja toteutuksesta vastaisi työryhmä. Ohjaaja kertoi minulle visiostaan erilaisten siirrettävien elementtien käytöstä, jotka antaisivat viitteitä sen hetkisestä paikasta. Hän oli ajatellut maalattavan ohuen vanerin molemmille puolille erilaiset ikkunat ja verhot, jolloin vaneria kääntämällä saataisiin viestitettyä yleisölle kummassa talossa milloinkin ollaan. Näytelmän kauppakohtaukseen hän oli ajatellut tehtävän nauloilla lavan seinään kiinnitettävät styroksilevyt, joissa olisi pieniä hyllyjä ja hyllyillä myytäviä tuotteita.

3.2 Näyttelijät

Produktiossa mukana olleista näyttelijöistä lähestulkoon kaikki olivat olleet tekemässä teatteria Utransaassa aiemmin, jotkut jo monia vuosia. Uutta heille oli tänä vuonna se, että nyt heillä oli käytössään puvustaja. Tämä tuntuikin olevan monille hyvin uusi ja myös outo asia. Ensimmäisellä tapaamiskerralla näyttelijöiden kanssa esittelin itseni heille ja kerroin, että olen produktiossa mukana puvustajana. Kuitenkin myöhemmin sain huomata, että nimike ”puvustaja” ei olekaan päivänselvä asia kaikille. Osittain varmaan johtuen siitä, että näyttelijät olivat aikaisempina vuosina joutuneet hankkimaan esiintymisvaatteensa itse, jouduin selventämään tarkoitustani työryhmässä useampanakin kertaan. Muun muassa pukuluonnoksia esitellessäni erään nuoren naisen kommentti oli että: ”ei minulla ole tuollaisia vaatteita”. Jolloin jouduin sitten täsmen-tämään, etten ole paikalla vain suunnittelemassa asuja vaan myös hankin heille rooliasut.

Näyttelijän suhde rooliasuun on monesti liian henkilökohtainen. Nuoret näyttelijät uskaltavat heittäytyä eri tavalla mukaan, kun taas vanhemmista näyttelijöistä moni tahtoo jäädä kiinni privaattiminäänsä (Pekkanen 1988, 57). Tällaista ongelmaa ei tässä produktiossa tullut aikuisten kanssa, vaikka sitä aluksi pelkäsinkin, kun aikaisempien tapaamiskertojen perusteella olin havainnut ryhmästä löytyvän pari hyvinkin voimakastahtoista henkilöä. Aikuiset suhtautuivat ideoihini erittäin positiivisesti ja erityisesti pari henkilöä oli valmiita lähes mihin tahansa, mitä heille ehdotin.

Asia erikseen olivatkin sitten lapsinäyttelijät, joista useammankin kanssa sain vääntää

kättä, ja yhdessä ohjaajan kanssa selventää heille, että nyt ei suunniteltu asuja heille siviiliin vaan rooliin näytöslavalle. Olin todella yllättynyt siitä, kuinka vahva oma tahto nykypäivän alakouluikäisillä on pukeutumisensa suhteen, ja kuinka tietoisia he ovat siitä, mikä sillä hetkellä on muodissa.

3.3 Ulkoilmateatteri

Yksi suuri tekijä, joka täytyi puvustuksen suunnittelussa ottaa huomioon oli se, että näytelmä esitetään ulkona, saarella, säiden armoilla. Ulkona esitettävä näytelmä herättääkin heti paljon puvustukseen vaikuttavia kysymyksiä. Mikä toimii lämpimillä keleillä? Mikä ratkaisuksi, jos onkin kylmä sää? Kuinka tuulista saarella on ja miten se vaikuttaa mihinkin? Kuinka hankalasti/helposti puettava rooliasu on? Ja minkälaiset puitteet näyttelijöillä ylipäätään on vaihtaa asuja?

En päässyt käymään saarella keväällä, koska talvisin sinne ei ole teiden kunnossapitoa, mutta olin joskus aikaisempana kesänä vierailut saarella ja minulla oli jonkinlainen muistikuva paikasta, jossa esitykset tultaisiin pitämään. Lava on sijoitettu koivikon keskelle, ja sen reunamilla on kota ja pieni aitta. Katsomona on tasainen maa, johon levitetään tuolit jokaista esitystä varten.

3.4 Budjetti ja aikataulu

Harrastajateatterissa hyvä puvustaja on kullanarvoinen asia. Paitsi, että puvustaja osaa suunnitteleminen, ompelemisen ja yhteistyöntaidon, hänellä tulee olla paljon luovia ja hullujakin ideoita siitä, miten kankaat, puvut ja muun materiaalin saa hankittua lähes kustannuksitta näytelmän budjettia rasittamatta (Sinivuori 2001, 196). Harrastajateatterien taloudelliset resurssit asettavat puvustuksen toteutukselle omat haasteensa ja rajansa. Näin ollen kannattaa jo hyvissä ajoin arvioida, kuinka paljon on vara käyttää yhteen rooliasuun ja muistaa tämä sitten puvustusta kootessa. Puvustukseen käytettäviä varoja minulle luvattiin 200 euroa. Asuja tulisi olemaan 20, joten yhtä asua kohden oli käytettävissä alle 10 euroa, koska jokaiselle näyttelijälle täytyisi hankkia myös kengät, mikä lohkaisisi osan asun summasta.

Aikataulu tuntui alkuun ihan sopivalta, kun ensimmäinen palaveri ohjaajan kanssa oli pidetty maaliskuun alussa, ja ensi-ilta olisi heinäkuun alussa. Sovimme ohjaajan kans-

sa, että puvustus tulee olemaan valmiina viikkoa ennen ensi-iltaa, joten minulla oli siis noin neljä kuukautta aikaa suunnitella ja toteuttaa puvustus. Jarruna aikataulun pitämisessä oli se, että monista lupauksista huolimatta lopullisen käsikirjoituksen saaminen aina vain siirtyi, joten jossain vaiheessa osaltani oli ilmassa pientä paniikkia siitä, kuinka saisin kaiken tehtyä määräaikaan mennessä.

4 NÄYTELMÄN LÄHTÖKOHDAT

Kaksoiselämää – näytelmän on kirjoittanut ohjaaja Mikael McKeough yhteistyössä näyttelijöiden kanssa. Näytelmän juoni pääpiirteittäin oli muhinut Mikaelin päässä jo kauan, ja kun alkuperäissuunnitelmasta käyttää Liisa Heiskasen kirjoittamaa Suhteet sekaisin – näytelmää luovuttiin, päätti Mikael toteuttaa muhineen ideansa tänä kesänä. Ohjaaja on kirjoittanut juonikuviot pääasiassa itse, mutta repliikkien muokkauksessa ovat näyttelijät olleet aktiivisesti mukana. Näin jokainen on pystynyt vaikuttamaan jo kirjoitusvaiheessa siihen, että repliikit ovat heidän suuhunsa sopivia.

4.1 Kaksoiselämää - näytelmän juoni

Analyysin ensimmäisiä tehtäviä on tutkia, mitä näytelmä käsittelee, jolloin tehdään melko suppea selostus toiminnasta, näytelmän juonesta (Pettersson 1975, 20). Tässä näytelmä lähtee liikkeelle, kun maaseudulla asuvan Anni-mummon tytär Paula ja hänen tyttärensä Essi ja Essin poika Kaapo saapuvat maalle Anni-mummon luo yllätysvierailulle. Kyseessä ei kuitenkaan ole tavallinen vierailu, vaan Essi on päättänyt järjestää Annille 70-vuotisjuhlat, joiden pääasiallisena tarkoituksena on saada suvun naiset sopimaan riitansa. Annin sekä hänen tyttärensä Paulan ja Sannan että heidän tyttärensä Essin ja Helenan välit ovat olleet tulehtuneet jo vuosia. Anni on unohtanut jo vanhat riidat aikoja sitten eikä hänen puoleltaan ole ilmassa minkäänlaista katkeruutta. Tyttäret ja tyttärien tyttäret sen sijaan ottavat yhteen heti ensinäkemisellä ja aina kun siihen tarjoutuu sopiva tilaisuus. He eivät kuitenkaan halua pahoittaa Annin mieltä syntymäpäivien alla ja esittävät Annille tulevansa loistavasti toimeen keskenään.

Naapurissa Ryhästen tilalla on elo samanlaista riitelyä. Emäntä Tuula on kyllästynyt maatalon työntäteiseen elämään ja laiskan sutjakkaan mieheensä Jokkeen, josta mies saa kuulla alin omaan. Heidän tyttärensä Riia, Linnea ja Aino ovat tylsistyneitä, koska kaikki kaverit ovat lähteneet kesäreissuille, ja riemastuvatkin valtaisasti kun Annilaan

saapuu Helena kolmen tyttärensä Teresan, Saaran ja Sofian sekä heidän serkkujensa Jenniinan ja Nellin kanssa. Lapset ystäväystyvät nopeasti ja tulevat alusta saakka loistavasti toimeen keskenään.

Kyläkaupalla Paula törmää Tuulaan ja Jokkeen, joka on hänen nuoruuden rakkautensa. Tuula huomaa jännitteen Joken ja Paulan välillä ja yrittää udella Jokelta tietoja tuntemattomasta naisesta, mutta Jokke kertoo tämän olevan vain vanha koulukaveri. Jo heti seuraavassa hetkessä Jokke on menossa auttamaan naapuria remontoinnissa, Sanna kun on päättänyt kunnostaa kotitilansa vanhat ränsistyneet rakennukset. Jokellehan tämä on tietysti vain veruke päästä tapaamaan Paulaa, johon onnekseen törmääkin Annilassa. Tuula haistaa palaneenkäryn ja päättää juustomaito verukkeena itse lähteä tarkastamaan tilanteen Annilaan. Jokke on jo ehtinyt poistua paikalta, joten Tuula yrittää udella tietoja Paulasta Essiltä ja Annilta. Samaan aikaan Jokke törmää Paulaan vattupaikan luona ja he päätyvät muistelemaan yhdessä menneitä.

Essi ei ole oikein sopeutunut äidin rooliin ja tapaakin jättää Kaapon tuon tuosta äidilleen hoitoon päästen näin itse kaupungille juhlimaan. Taas kerran kun Paula on juuri ehtinyt sopia tapaamisen vattupaikalle Joken kanssa Essi, pyytää häntä vahtimaan Kaapoa. Paula pyytää Sannaa vahtimaan Kaapoa ja selittää syyksi tälle, että on sopinut kylälle tapaamisen vanhan koulukaverin kanssa. Sannalla ovat epäilykset heränneet Joken ja Paulan lämmenneistä väleistä, ja epäilykset vahvistuvat, kun hän näkee Paulan hiippailevan hetken kuluttua salaa metsään.

Juhlavalmistelut ovat Annilassa käynnissä, ja Tuula ja Jokkekin saapuvat auttamaan järjestelyissä. Heti kun muulla porukalla on huomio kiinnittynyt muualle livahtavat Paula ja Jokke yhdessä pois. Tämän huomattuaan muistaa Tuula erään kiireellisen asian, jota lähtee nopeasti toimittamaan, vaikka todellisuudessa hän lähtee etsimään Paulaa ja Jokkea, ja löytääkin heidät suutelemasta vattupaikalta. Tuula nostaa valtavan metakan ja Paula puolustautuessaan lipsauttaa Joken olevan hänen tyttärensä, Essin isä. Tuula ilmoittaa siltä seisomalta, että ottaa eron Jokesta ja muuttaa kaupunkiin, niin kuin on jo kauan halunnut.

Lapset ovat aistineet aikuisten välillä kireyttä jo pidemmän aikaa ja päättävät ottaa selvää, mikä aikuisia oikein vaivaa. Saatuaan selville Paulan ja Joken suhteen, Sannan ja Paulan riidat ja muidenkin aikuisten huonot välit he päättävät kertoa asiasta mitään

tietämättömälle Anni-mummolle. Anni ja lapset päättävät punoa juonen aikuisten päänmenoksi, jotta kaikkien välille saataisiin taas sopu.

Annin syntymäpäiväjuhlat alkavat iloisissa merkeissä kunnes onnittelulaulun aikana Anni saa sydänkohtauksen. Paikalle soitetaan ambulanssi ja sen saapumista odotellessa lapset alkavat säittää aikuisia siitä, etteivät he ole välittäneet Annista ja toisistaan ja tästä syystä Anni tekee kuolemaa. Lopulta lapset saavat aikuiset tekemään sovinnon toistensa kanssa, ja tämän kuultuaan nousee Anni kaikkien ihmetykseksi kiikkustuolistaan elämänsä voimissa ja toteaa, että ”Parempaa syntymäpäivälahjaa ei voisi saada kuin, että kaikki aikuiset ovat taas sulassa sovussa!”

4.2 Hahmojen luonnostelua

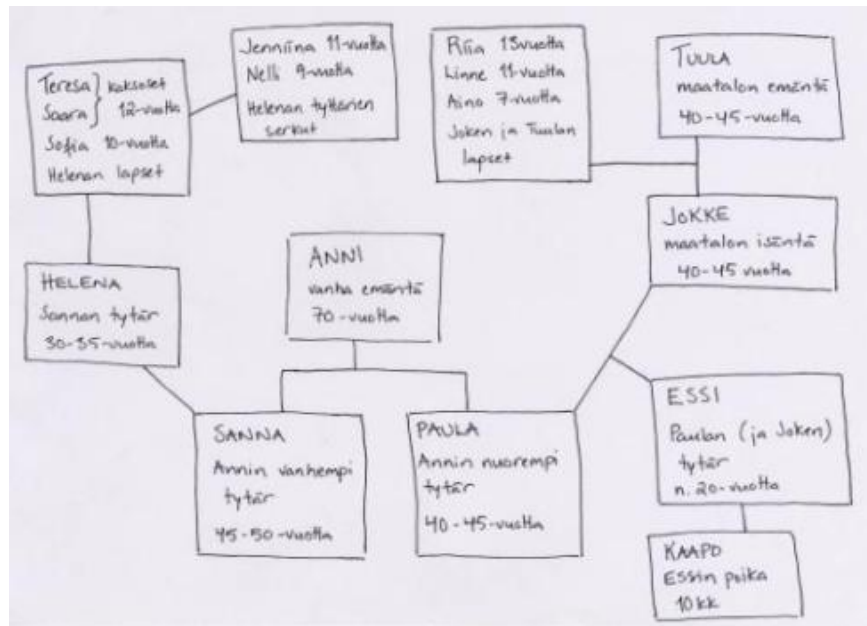
Levo (2009, 35) toteaa, että suunnitteluprosessin alussa pukusuunnittelija yleensä kerää ideakuvamateriaalia, jonka avulla tunnelmaa ja värimaailmaa sekä näytelmän kokonaisilmettä pystytään hahmottamaan. Kuvamateriaalin avulla visuaalisia ajatuksia on helpompi havainnollistaa niin itselle kuin ohjaajallekin. Luonnostelua pohjaavan tunnelmakollaasin (Kuva 1) tein sen pohjalta, mitä olin keskustellut ohjaajan kanssa ja saanut irti silloisista teksteistä. Tiesin tässä vaiheessa, että kyseessä on nykypäivän maaseudulle sijoittuva näytelmä, jossa elää niin riitaisia aikuisia kuin sopuisia lapsia.

Tunnelmakuvakollaasiin keräsin kuvia sen perusteella mitä ensimmäisiä mielikuvia minulle tuli maaseudusta. Viljapellot ja lehmät tulevat varmaan monilla ensimmäisinä mieleen, mutta kuvissa näkyy myös muutos, jonka maaseutu on ajansaatossa kokenut. Autioksi jäänyt kyläkauppa, ränsistynyt talo ja ladon seinän edustalla olevat heinäseipäät, jotka ovat jo aikaa sitten poistuneet käytöstä. Kollaasin ensisijaisena tarkoituksena oli saada viritettyä itseni maaseudun tunnelmaan.



Kuva 1. Tunnelmakuvia maaseudusta

Luonnos on piirroksena usein vasta pukusuunnittelijan ajatus, alustava hahmotelma. Se voi myös olla hyvin pitkälle analysoitu ajatus ja toteuttamiskelpoinen sellaisenaan. Esitysten valmistusprosessit saattavat olla hyvinkin erilaisia työryhmästä ja teatterista riippuen. (Hirvikoski 2009, 51.) Saatuani tekstistä noin 2/3 luettavakseni tein ihmis-suhdekartan tarinan henkilöistä (Kuvio 3) ja alustavia luonnoksia hahmoista (Liite 1). Alustavana ajatuksena oli, että olisin tehnyt luonnokset pelkän tekstin pohjalta. Koska lopullisen tekstin saaminen kesti, oli minun mentävä myös seuraamaan harjoituksia, joten luonnokset ovat syntyneet sekä tekstistä että näyttelijöistä saamistani mielikuvis-ta. Ennen luonnosten tekemistä otin selvää, onko kenelläkään näyttelijällä esteitä käyttää jotakin tiettyä vaatekappaletta tai kenkiä, esimerkiksi palovamma sääressä, jolloin näyttelijä ei halua pitää hametta. Näin sain jo rajattua pois rajoitteet, jotka olisivat muuten tulleet ilmi luonnosten esittelyvaiheessa.



KUVIO 3. Ihmissuhdekartta näytelmän henkilöistä

Kävin keväänmittaan harvakseltaan seuraamassa harjoituksia. Ensimmäisillä vierailukerroillani näytelmä oli vielä niin repaleisessa vaiheessa, joten porukka keskittyi repliikkien kirjoittamiseen ja tekstin hiomisen. Näillä vierailukerroilla keskityin tarkkailemaan heidän siviilipersonaaniaan. Kevään edetessä näyttelijät alkoivat käydä läpi kohtauksia lukemalla niitä yhdessä pöydän ääressä. Näissä harjoituksissa pääsin seuraamaan näyttelijöiden hyvin varhaista roolinrakentamista, ja saatoin havaita kuinka paljon roolihahmossa oli näyttelijän omaa siviilipersonaana mukana.

Sandströmin (2000, 292) mukaan näyttelijän esiintymisessä on aina henkilökohtaisia korostuksia, joiden huomioon ottaminen saattaa helpottaa puvustajan työtä. Rooliasun avulla näyttelijän oman persoonallisuuden korostaminen on suunnittelijan ammattitaidon osoitus. Vaikka alun perin olisin halunnut tehdä luonnokset pelkän tekstin pohjalta ja vasta lopulliset esityskuvat sekä tekstin että mielikuvien pohjalta koen, että lopulta oli parempi, että jouduin menemään suunniteltua aikaisemmin seuraamaan harjoituksia. Erityisesti se, että pääsin seuraamaan lapsia, jolloin pystyin jo luonnostellessa ottamaan huomioon myös heidän oman persoonansa. Lapsille olisi ollut varmasti liian vaikea sisäistää omasta persoonasta paljon poikkeavaa hahmoa ja itselläni olisi ollut entistä suurempi työ ajaa läpi omia ideoitani heille. Nyt jo pienetkin eroavaisuudet heidän siviilipersonastaan tuntuivat heistä ongelmalliselta. Sain ohjaajalta ja näyttelijöiltä hyvää palautetta luonnoksista, ja he olivat oikein innoissaan ajatuksistani heidän rooliasuistaan.

Olin ottanut näyttelijöistä mitat ensimmäisillä vierailukerroillani, ettei siihen kuluisi sitten myöhemmin aikaa. Mittojen otossa pari näyttelijää oli hyvin vastahankaan sen suhteen, että hankkisin heille rooliasut. He halusivat esiintyä omissa vaatteissaan. Toisen näyttelijöistä sain kuitenkin taivuteltua mittojen ottoon, ja kun kerroin hänelle alustavista ideoistani, hän tuntuikin innostuvan asiasta. Pukuluonnokset nähtyään hän oli hyvin innoissaan suunnittelemastani juhla-asusta, joten sovimme, että teen hänelle juhla-asun ja arkiasun yrittäisimme etsiä hänen omista vaatteistaan. Toisen näyttelijän kanssa sovimme, että tekisin hänen hahmostaan luonnokset ja katsottaisiin sitten kuinka edetään. Näytettyäni luonnokset hänelle hän suhtautui niihin myönteisesti, mutta oli edelleen sitä mieltä, että halusi olla esityksissä omissa vaatteissaan.

4.3 Käsikirjoituksen analysointi

Systeemin kolmannessa vaiheessa määritellään ne osatekijät, joiden avulla voidaan parantaa olemassa olevaa tilannetta (Anttila 1992, 192). Käsikirjoitus- ja henkilöanalyysit sekä ideakollaasien kokoaminen ovat pohjana suunnittelulle, jolla pyritään saamaan aikaan toivottava parannus.

Teatteripuvun suunnittelu alkaa perehtymällä teokseen lukemalla se huolellisesti ja tekemällä siitä käsikirjoitusanalyysi (Sandström 2000, 290). Saatuaani lopullisen tekstin luettavakseni sain lopulta tarkan kokonaiskuvan tarinasta. Luin tekstin useampaan kertaan ja aloin tehdä tekstin pohjalta käsikirjoitusanalyysiä ja henkilöanalyysiä aikuisista, joita tulen tarkastelemaan lähemmin tässä suunnitteluprosessissa. Analysoinnin tukena käytän Inghamin ja Coveyn (1992) kysymyslistaa, jossa vastataan kysymyksiin Missä he ovat? Milloin he ovat? ja Keitä he ovat? Viitteet käsikirjoituksessa ovat hyvin minimalistisia, joten kaikkiin kysymyksiin ei ole saatavilla selkeää vastausta, eikä kaikkiin kysymyksiin ole myöskään tarpeen saada vastausta.

Missä he ovat?

Näytelmä sijoittuu Pohjois-Karjalaan, maaseudulle. Tarkkaa paikkaa ei tekstissä ole mainittu, mutta sijainti tulee ilmi puhetyylistä, erityisesti joidenkin hahmojen voimakkaasta murteesta. Tapahtumapaikkoina ovat maatilat Annila ja Ryhänen sekä kyläkauppa ja vattupaikka. Tekstistä löytyy vain maininnat paikoista, mutta ei kuitenkaan sen tarkempaa kuvausta, millaisia ne ovat.

Milloin he ovat?

Aivan tarkkaa määrettä aikakaudelle ei käsikirjoitus anna, mutta tekijä, joka näytelmässä kuvastaa tätä päivää on se, etteivät ihmiset hektisessä elämänrytmisään muista huomioida ja välittää tarpeeksi lähimmäisistään. Käsikirjoituksesta tulee moneen kertaan selkeästi ilmi, että eletään kesää. Ajallisesti näytelmän tapahtumat sijoittuvat yhden viikon sisälle, mutta sitä, mikä päivä kulloinkin on tai mikä vuorokauden aika, ei käsikirjoituksesta tule ilmi.

Keitä he ovat?

Näytelmän henkilöt ovat tavallisia, nykypäivän Suomessa eläviä kaupunkilaisia ja maalaisia, joiden elämää varjostavat riidat ja katkeruus. Annilan perheen naisia yhdistävä tekijä on se, että he ovat kaikki isättömiä ja/tai miehettömiä. Joku on jäänyt leskeksi, toisen taas on mies jättänyt yksin lasten kanssa. Ryhäset näyttävät ulospäin tavalliselta keskiluokkaiselta perheeltä, mutta todellisuudessa Tuula ja Jokke pitävät kulisseeja yllä vain lastensa takia.

Mitä on tapahtunut ennen näytelmän alkua?

Annin ja hänen tyttärensä välit ovat tulehtuneet aikaa sitten. Isän kuolema hiertää äidin ja tytärten välejä, eivätkä tyttäret ole olleet äitinsä tai toistensa kanssa tekemisissä vuosiin. Essi on ainut, joka on vuosien aikana ollut missään tekemisissä Annin kanssa. Paula jätti nuoruuden rakkautensa Joken 20 vuotta sitten tultuaan tälle raskaaksi, ja Jokke on perustanut perheen naapuripitäjän Tuulan kanssa, mutta kaivannut Paulaa kaikki vuodet niinkuin Paulakin Jokkea.

Mikä merkitys kullakin hahmolla on?

Näytelmässä ei ole selkeää päähenkilöä, koska näytelmässä on niin monta pikku juonta, joissa jokainen nousee tietyllä tapaa suureksi tekijäksi. Aikuiset on toki helpompi eritellä käsikirjoituksesta jokainen omaksi persoonakseen, kun taas lapset ovat koko ajan selkeä ryhmä, eikä heitä saa kunnolla eroteltua toisistaan monenkaan lukukerran jälkeen. Aikuisten elämään liittyvät juonenkäänteet vievät tarinaa koko ajan eteenpäin, mutta loppuratkaisussa on lasten rooli suurena tekijänä.

Mikä on näytelmän teema?

Näytelmässä selkeimmäksi teemaksi nousee välittäminen. Välittäminen, joka hektisessä nykymaailmassa tuppaa monelta unohtumaan. Toisten ihmisten huomioon ottami-

nen ja käyttäytyminen heitä kohtaan. Näytelmä haluaa myös herättää ihmiset ajattelemaan sitä, kuinka aikuisten teot vaikuttavat lapsiin ja millaisen roolimallin he antavat lapsille omalla käyttäytymisellään. Näytelmä haluaa nostaa esiin tyypillisen suomalaisten ongelman, puhumattomuuden. Sen, että tulisi kyetä keskustelemaan vaikeista asioista eikä padota niitä sisälleen ja kasvattaa sillä katkeruutta.

4.4 Henkilöanalyysit

Henkilöanalyysissä en katsonut tarpeelliseksi alkaa käsitellä jokaista hahmoa, joten valitsin analysoitaviksi näytelmän kuusi naista, joista jokainen omanlaisellaan persoonalla tuo näytelmään mielenkiintoa.

Anni on leskeksi jäänyt entinen maatalon emäntä. Hän on luonteeltaan hyvin lempeä ja tahtoo kaikille pelkkää hyvää, ja on ollut murheissaan siitä, että välit tyttäriin ovat olleet tulehtuneet. Anni onkin hyvin mielissään lasten ja lastenlasten saapumisesta hänen luokseen ja välien parantumisesta. Hän ei tahtoisi nähdä kenessäkään ihmisessä pahaa ja siksi on hieman tietoisesti sulkenut silmänsä tyttäriensä edelleen jatkuvilta riidoilta, vaikka aistinutkin, ettei kaikki ole kunnossa. Muut pitävät Annia jo hieman vanhuuden höppänä, mutta hän onkin paljon nokkelampi kuin moni saataisi uskoa.

Sanna on yksinhuoltajaksi jäänyt yhden lapsen äiti ja neljän lapsenlapsen isoäiti. Käsikirjoituksessa ei mainita hänen ammattiaan, mutta puheessaan hän antaa monta kertaa ymmärtää olevansa korkeammassa asemassa oleva henkilö. Hän pitää itseään parempana kuin muut ja katsoo toisia nenänvartaanpitkin. Hän on kaupungissa tottunut parempaan elämään ja häpeää taustaansa maalaistalon kasvattina. Sanna ei ole kauhean seurallinen ihminen, mutta erittäin kiinnostunut muiden tekemisistä, ja hän kyylää ja vahtii toisten menemisiä silmät ja korvat tarkkoina. Hänen puhetyylinsä on vihjailevaa ja piikikästä, ja hän tapaa polkea muita sanallisesti. On määrätietoinen ja tietyllä tapaa johtaja tyyppi, joka laittaa asiat ja paikat järjestykseen.

Paula on nuorena raskaaksi tullut yhden lapsen yksinhuoltaja. Hän on elänyt kaksin tyttärensä kanssa, eikä ole halunnut miestä elämäänsä, koska on aina kaivannut nuoruudenrakkauttaan. Paula on paljon lempeäluonteisempi kuin isosiskonsa Sanna ja hän pyrkii tulemaan toimeen toisten ihmisten kanssa. Paula on aina tuntenut pienoista alemmuutta Sannaa kohtaan ja antanut tämän nujertaa itseään, mutta oppinut van-

hemmiten puolustautumaan niin itseään kuin erityisesti tytärtään Essiä.

Helena on neljän lapsen yksinhuoltaja, jolla on myrskyinen suhde takanaan. Hän käytöksensä on pitkälti samanlaista kuin äidillään Sannalla. Todellisuudessa Helena on paljon lempeämpi ja maanläheisempi kuin äitinsä, mutta Sanna on vahvalla luonteellaan saanut alistettua Helenan omaan tahtoonsa. Hän ei aina ymmärrä äitiään, joka on piikikäs ja ilkeä muita kohtaan, mutta solidaarisuus syistä tahtoo pitää yhtä tämän kanssa erityisesti silloin, kun he joutuvat kahnauksiin Paulan ja Essin kanssa.

Essi on kaksin äitinsä kanssa kasvanut pienen Kaapo-pojan äiti, joka ei ole sopeutunut äidin rooliin vaan häntä tahtovat kiinnostaa enemmän shoppailu ja juhliminen. Essi on ainut suvun naisista, joka on vuosien aikana ollut tekemisissä Annin kanssa. Essi on hyväntahtoinen ihminen ja harmissaan suvunnaisten välisistä riidoista, erityisesti ikääntyvän Anni-mummon vuoksi. Hänen ideansa onkin järjestää Annille syntymäpäivä juhlat saaden näin koottua suku taas yhteen ja riidat selvitettyksi.

Tuula on rempseä ja touhukas karjalaisnainen, joka sanoo asiat suoraan vahvalla karjalan murteella. Hän on asunut ikänsä maalla, mutta tahtonut aina kaupunkiin. Hän on hyvin mutkaton persoona, joka tulee kaikkien kanssa toimeen. On luonteeltaan hieman utelias ja tuppaaakin naapuriin kyläilemään milloin milläkin verukkeella urkkimaan asioita.

5 PUVUSTUKSEN SUUNNITTELU

Henkilöanalyysit tehtyäni aloin kerätä kuvamateriaalia nykypäivän naisten ja lasten pukeutumistyyleistä kollaasimuotoon (Kuvat 2-6). En tehnyt jokaisesta omaa kollaasia vaan jaoin aikuiset kahteen ryhmään, nuoret naiset ja keski-ikäiset naiset. Kiertelin myös kaupoissa katselemassa, millaista tarjontaa oli kesäksi tulossa. Suunnitellessani asuja lapsille kiinnitin tarkasti huomiota siihen, mikä on tällä hetkellä muodissa lastenvaatteissa. Osa näytelmän lapsista on lähtöisin maalta ja osa kaupungista, ja vaikka tämä ei pukeutumisessa nykypäivänä suuresti näykään, huomioin sen kuitenkin niin että, esimerkiksi maalta lähtöisin olevien pukeutuminen on hieman käytännönläheisempää. Aikuisille suunnitellessani tarkastelin keski-ikäisten naisten nykyhetken pukeutumistyyliä, mutten suunnittelut heidän asujaan täysin tämän päivän muodin mukaisiksi. Keski-ikäisten naisten asuissa pienetkin viittaukset sen hetkiseen muotiin

riittävät tuomaan toivotun vaikutelman (Iltanen 2007, 83).

Ensimmäiseen kollaasiin (Kuva 2) kokosin kuvia vaatteista, jotka sopisivat nuorille aikuisille naisille eli tässä tapauksessa Essille ja Helenalle. Erilaisia polvenyläpuolelle yltäviä hameita ja $\frac{3}{4}$ pituisia housuja sekä erilaisia paitoja ja toppeja. Hieman muodollisempia puseroita Helenaa ajatellen ja rennompia toppeja Essille. Tämä kollaasi inspiroi minua eniten suunnittelussa.



Kuva 2. Kollaasi nuorten naisten arkipukeutumisesta

Helenan ja Essin juhla-asujen suunnittelua pohjaavaan kollaasiin (Kuva 3) keräsin kuvia, joissa olisi jotain mielenkiintoista näyttävyttä kuten kuosi tai muoto, kuten alalaidassa olevan ruskean mekon kangas kerrokset.



Kuva 3. Kollaasi nuorten naisten juhlavammista asuista

Keski-ikäisten naisten asu kollaasiin (Kuva 4) olen kerännyt kuvia arkisemmasta pukeutumisesta. Kollaasissa on kuvia peruspaidoista ja väljemmistä tunikoista, joihin mielenkiintoa tuovat erilaiset kuosit. Etsin kuvia väljemmistä puseroista ja tunikoista, koska keski-ikäiset naiset eivät ole niin innokkaita korostamaan vartalon muotoja ihon myötäisillä vaateilla.



Kuva 4. Ideakuvia keski-ikäisten naisten asuihin

Toiseen keski-ikäisten naisten kollaasiin (Kuva 5) olen koonnut kuvia juhlavammista keski-ikäisten naisten asuista. Kollaasissa on kuvia mekoista erilaisilla helmanpituuksilla ja malleilla sekä ohuita neuleita tai puseroita yhdistettynä siihen sointuvaan toppiin.



Kuva 5. Kollaasi keski-ikäisten naisten tämän hetken muodista

Lastenasukollaasiin (Kuva 6) yritin kerätä kuvia monipuolisesti, jotta jokainen lapsista voisi löytää sieltä itselleen jotain. Kirkkaampia sekä tummempia värejä, printillä ja ilman olevia paitoja, hameita ja housuja niin väljiä kuin kapeitakin malleja. Näytettyäni kollaasiin lapsille, jokainen löysi siltä jotain mistä piti, mutta mielipide joka tuli jokaisen suusta oli ”ei hametta”.



Kuva 6. Kollaasi lasten tämän hetken muodista

5.1 Harjoituksia saarella

Pääsin seuraamaan harjoituksia saareen ensimmäisen kerran vasta kesäkuun alussa, jolloin näyttelijät olivat ehtineet harjoitella siellä muutaman kerran. Esityslava oli karumpi kuin, mitä muistin (Kuva 7) ja toivoinikin mielessäni, että ohjaaja päätyisi panostamaan enemmänkin lavastukseen. Myöhemmin kun keskustelimme asiasta, perusteluna vähäisiin lavasteisiin oli niiden huono säilytys mahdollisuus. Lavasteet oli saatava yöksi aina lukkojen taakse, ettei kukaan kävisi niitä öisin tuhoamassa. Muutama mielleissä pyörineisiin kysymyksiin sain heti ensivisiitillä vastauksen. Esityslavan vieressä kaupungin omistuksessa oleva kota oli saatu teatterilaisten käyttöön, joten asujen vaihdot hoituisivat ongelmitta siellä. Jo ensimmäisellä kerralla sain huomata, että saarella oli hyvin tuulista mikä teki lämpimästäkin säästä melko hyytävän ja sen kerran, kun tuuli hieman laantui, oli riesana suuri parvi hyttysiä. Olinkin hieman harmisani, täytyisikö nyt ruveta suunnittelemaan pitkähihaisia ja -lahkeisia asuja keveiden ja kesäisten sijaan.



Kuva 7. Karu lava kesäkuussa

5.2 Esityskuvat

Systeemin neljännessä vaiheessa määritellään prosessin toteuttamiseksi tarpeelliset toiminnot ja toteutetaan se ”ideamalli”, johon reaaliaikailman seikkoja myöhemmin verrataan (Anttila 1992, 193). Tässä ”ideamalli” on suunniteltu puvustus, jonka suunnittelussa pohjana ovat olleet ideakollaasit ja henkilöanalyysit sekä harjoitukset.

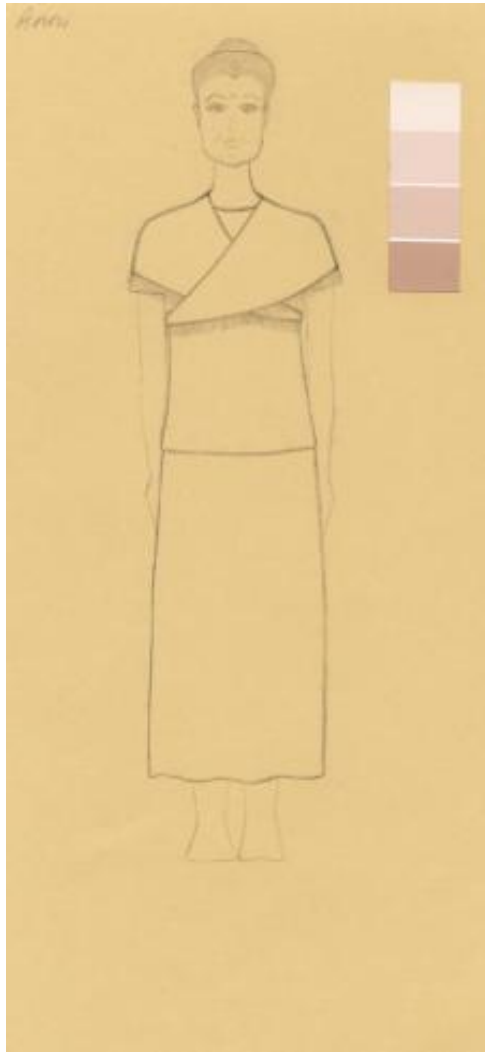
Näyttämöpuku jää usein vaille ansaitsemaansa huomiota. On sanottu, että parhaimmillaan se on olleessaan näkymätön. Puvun ei ole tarkoitus viedä päähuomiota esitykseltä, vaan se on osa kokonaisuutta. Taidokkaasti suunniteltu ja toteutettu huomaamattomuus saattaa jättää vaikutelman, ettei puku olisikaan tärkeä. Parhaimmillaan puku vaikuttaa katsojan alitajuntaan, se luo tunnelmaa, vie eri aikaan, paikkaan ja maailmaan. (Salmela & Vanhatalo 2004, 13 – 14.) Tässä produktiossa en pitänyt ongelmallisena sitä, että puvuista tulisi liian näyttäviä tai että ne veisivät liikaa huomiota esitykseltä. Tavoitteenani oli suunnitella puvustus, joka olisi osa kokonaisuutta. Tämä aiheutti kuitenkin myös pientä painetta siitä, että puvuista tulisi niin huomaamattomia, ettei kukaan kiinnittäisi niihin mitään huomiota. Tämän hetkisen muodin mukaan toteutettu puvustus kun ei varmasti herätä yhtä paljon huomiota kuin jotkin massiiviset historialliset puvut.

Henkilöanalyysien, kollaasien ja alustavista luonnoksista saamieni palautteiden pohjalta lähdin suunnittelemaan asuja pitäen nyt koko ajan mielessä sen, että olen suunnittelemassa puvustusta ulkoilmateatteriin. Näyttämöpuku suunnitellaan roolihenkilöä ja esiintyjää varten huomioiden käyttötilanne ja sen asettamat vaatimukset (Sotti 2009, 23). Puvustuksen suunnittelussa otettaessa huomioon sääolosuhteet täytyy ensimmäisenä ajatella materiaaleja. Mitkä materiaalit olisivat hyvät niin lämpimällä, kylmällä kuin sateisella säällä? Lähtökohtana puvustusta suunnitellessani oli aurinkoinen sää, mutta vierailtuani saarella aloin miettiä vaihtoehtoja myös koleaan säänvaralle. Luotin kuitenkin siihen, että heinäkuussa olisi lämpimämpää kuin kesäkuussa niin kuin yleensä kesällä on tavannut olla. Ajatus sateisesta säästä tuottikin sitten enemmän päänvaivaa, koska eihän mikään perusvaateissa käytettävä materiaali kestä rankkasadetta, paitsi ulkoilupuvut ja sadeviitat, mutta ne eivät nyt tässä tapauksessa tulisi kysymykseen. On tietysti materiaaleja, jotka hieman kastuessaan kuivuvat nopeasti, mutta tämä taas toisi omaa haastetta kirpputorilöytöjen tekemiseen. Materiaalien toimivuudesta saa todellisuudessa selvyuden vasta sitten, kun pukuja aletaan testata käy-

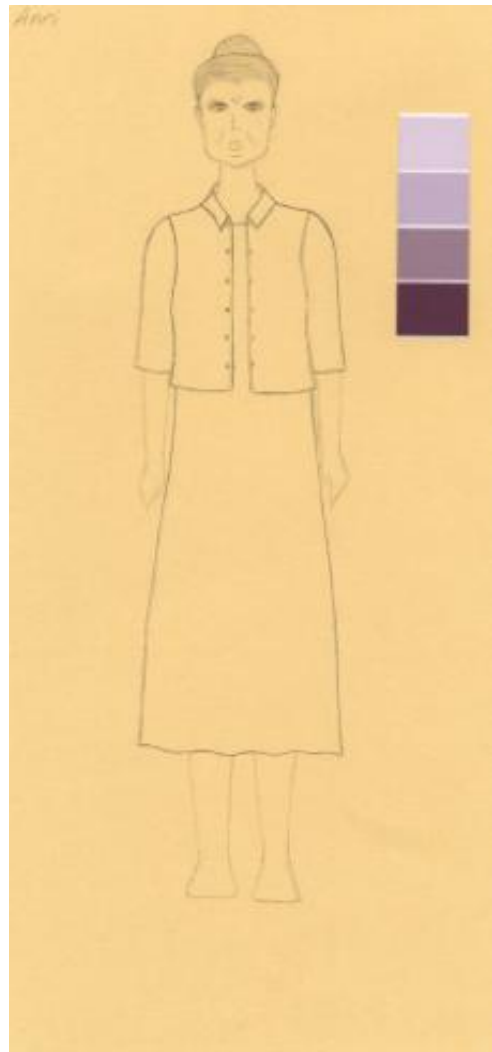
tännössä todellisissa olosuhteissa.

Teatteripuvulla viestitetään roolihahmon asemaa, ikää, luonnetta, persoonallisuutta ym. vaateen muotojen, värien ja materiaalien avulla (Jaatinen 2000, 310). Suunnittelussani en laittanut painoarvoa kovin paljon väreihin vaan keskityin enemmän materiaaleihin ja muotoihin ja pyrin niillä tuomaan esiin hahmon persoonaa ja asemaa. En kuitenkaan halua alleviivata liikaa kenenkään asemaa, vaan pyrin tuomaan sen esiin pienillä viittauksilla. Lopullisissa esityskuvissa en siis ole käyttänyt värejä vaan olen liimannut kuvien viereen väriliuskoja, jotka olivat suuntaa antavia. Koska en pitänyt mahdollisena löytää kirpputoreilta juuri haluamiani värejä, päätin etsinnässä keskittyä enemmänkin suunniteltuun malliin.

Annin asuissa (Kuvat 8 ja 9) halusin tuoda esille hänen ikäänsä käyttäen vaatteissa enemmän peittävyttä, koska hänen ikäisensä ihmiset eivät liioin paljasta pintaa näytä. Hameet ovat nilkkapituisia ja pääntiet peittäviä. Vanhoja ihmisiä tahtoo herkästi viluttaa, vaikka sää olisi lämpimämpikin, joten Annin arkiasuun suunnittelin hänelle hartioidelle huivin, joka oli mahdollista jättää sitten pois, jos sää olisi varsin kuuma. Väreiksi ajatuksena olivat hyvin neutraalit beigeen ja harmaaseen taittavat sävyt.

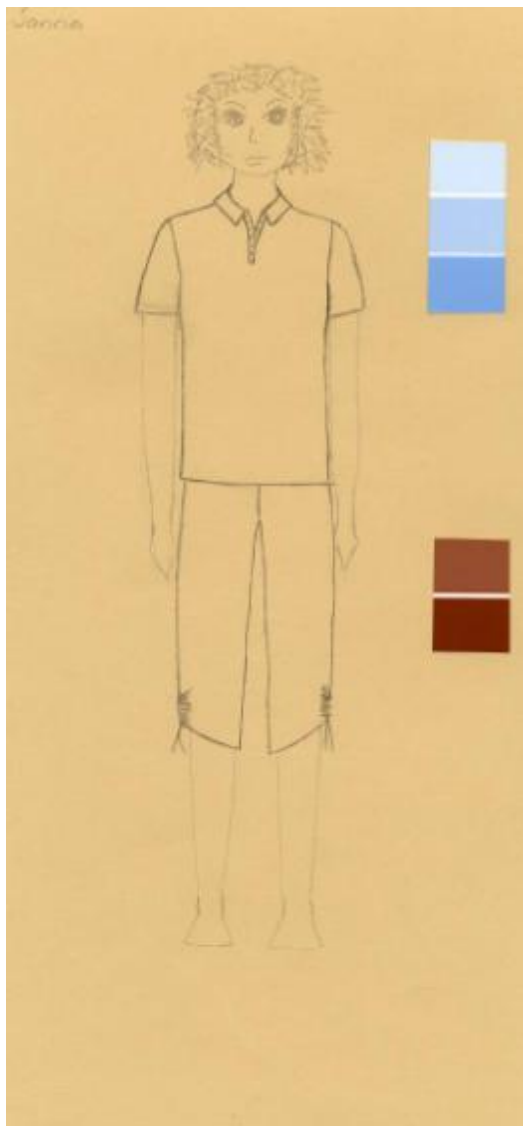


Kuva 8. Annin arkiasu

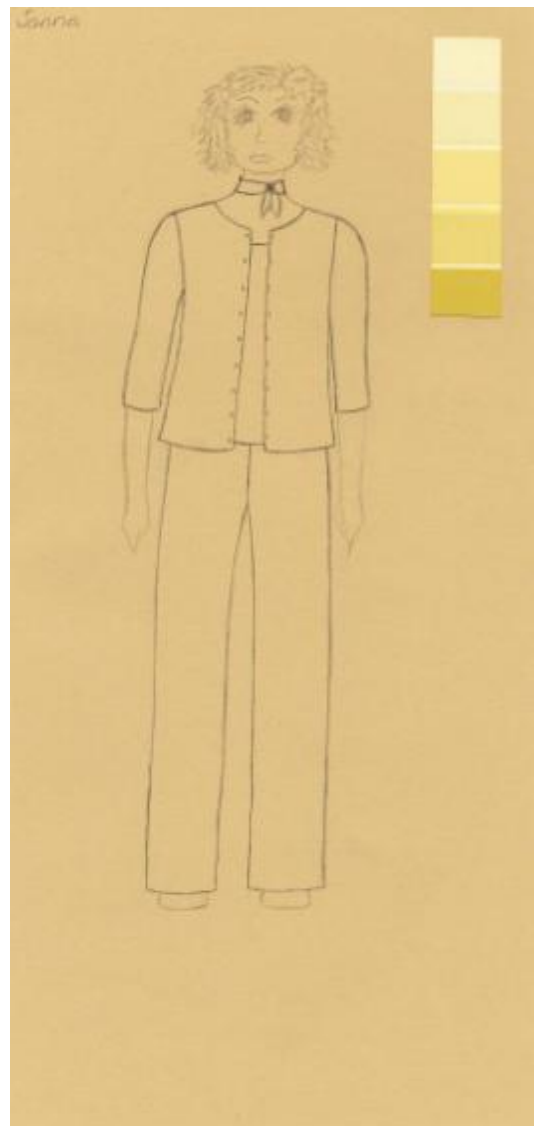


Kuva 9. Annin juhla-asu

Sannan asuissa (Kuvat 10 ja 11) näkyy eniten aseman korostaminen. Halusin luoda hänestä huolitellun vaikutelman sekä arki- että juhla-asuun. Hyvin varhaisessa vaiheessa oli päästäni tullut ajatus, että haluan Sannalle pellavahousut, koska pellavasta tulee itselleni heti sellainen ”hieno rouvavaikutelma”. Toinen hyvin varhaisessa vaiheessa mieleeni tullut ajatus ”hienosta rouvasta” oli pieni huivi kaulassa, joten näistä ajatuksista en päässyt irti, vaikka muita ideoita päässäni pyörittelin. Myös Sannan vaatetuksen värit halusin pitää hyvin neutraaleina, mutta arkiasun paidan väriksi ajattelin jotain hieman värikkäämpää, jottei kokonaisuus olisi liian laimea.

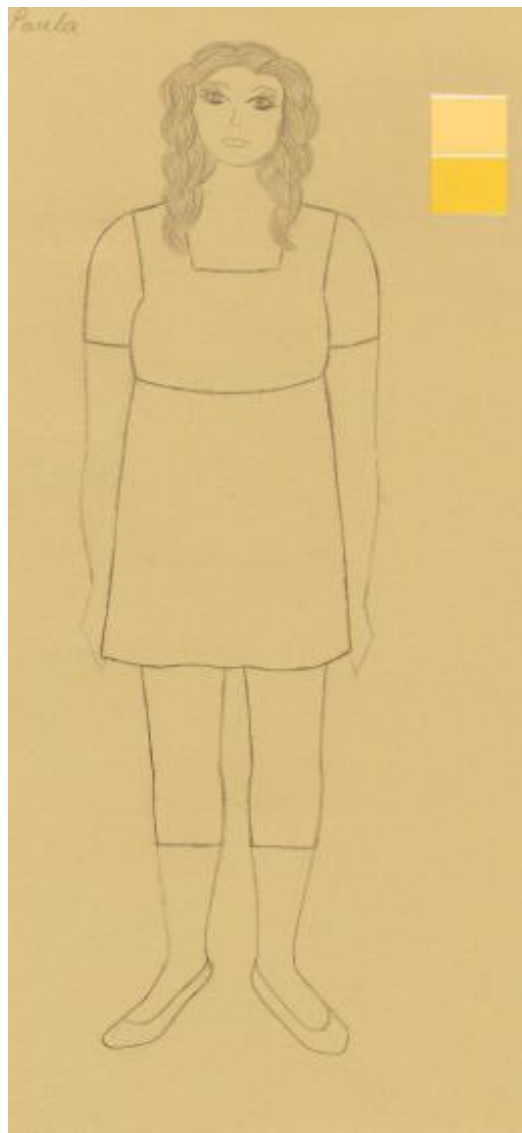


Kuva 10. Sannan arkiasu



Kuva 11. Sannan juhla-asu

Paulasta saamani mielikuva ensimmäisten tekstinpätkien perusteella oli rauhallinen ja hillitty, mutta tavattuani henkilön joka näytteli kyseistä roolia, ajatukset alkoivat muuttua. Kyseessä oli hyvin rempseä ihminen, joten en voinut enää kuvitella suunnittelevani hänelle jotain romanttista ja herkkää. Alkujatuksena olleet mallit (Liite 1 (1)) kyllä pysyivät melko samanlaisina, mutta päätin tuoda hahmoon näyttelijän omaa persoonaa käyttämällä kirkkaita värejä. Koska alusta asti olin tietoinen, että tulisin tekemään kyseiselle henkilölle juhla-asun itse, pystyin pitäytymään suunnitelmissani myös värien osalta (kuvat 12 ja 13).

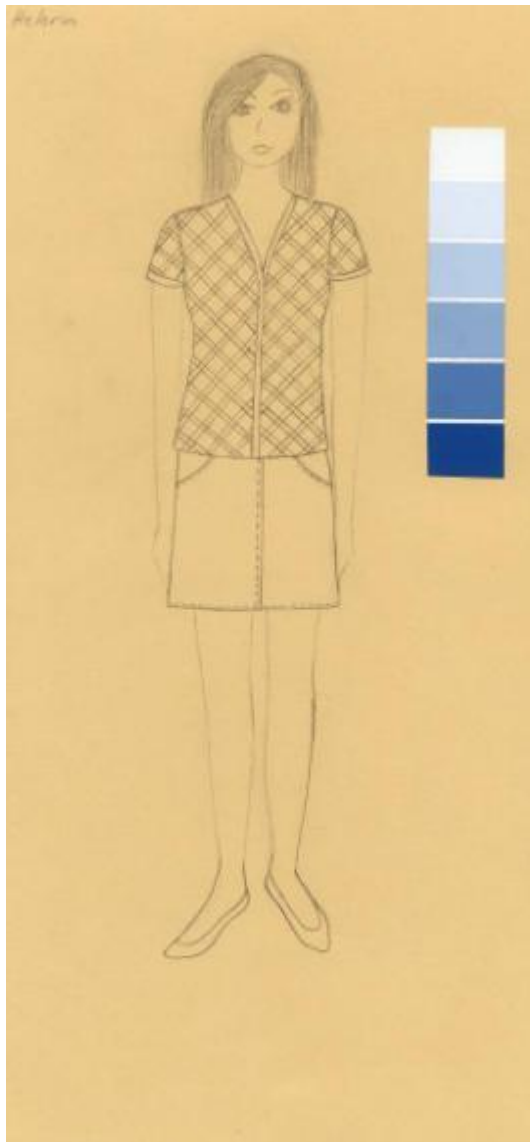


Kuva 12. Paulan arkiasu

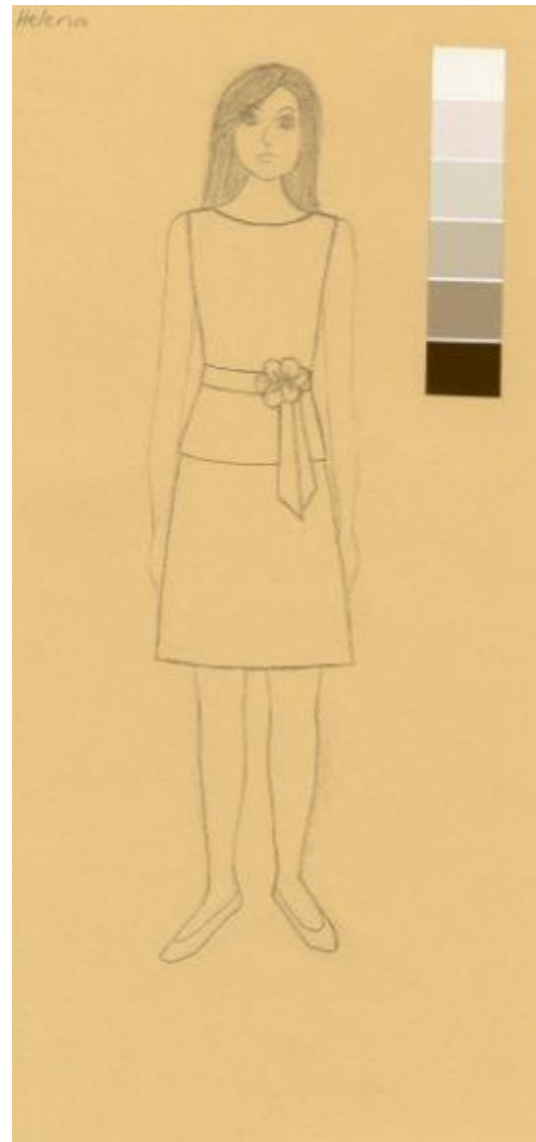


Kuva 13. Paulan juhla-asu

Helenan asuja suunniteltaessa ajatukset olivat hieman samat kuin Sannan kohdalla, mutta ei niin korostavasti. Helenan arkiasu muuttui aikalailla luonnoksesta, johon en ollut saanut hahmosta vielä oikein otetta (Liite 1 (3)). Halusin tuoda asuun hieman merihenkisyyttä, tyyliin ”suomenruotsalaiset snobit veneilemässä Turun-saaristossa”, mutta tämä siis vain lähtöajatuksena. Halusin ehdottomasti Helenalle ruutukuosisesta kankaasta olevan yläosan. Helenan juhla-asusta muodostui minulle mielikuva hyvin varhaisessa vaiheessa, eikä lopullinen esityskuva poikkea luonnoksesta juurikaan (Kuvat 14 ja 15).



Kuva 14. Helenan arkiasu

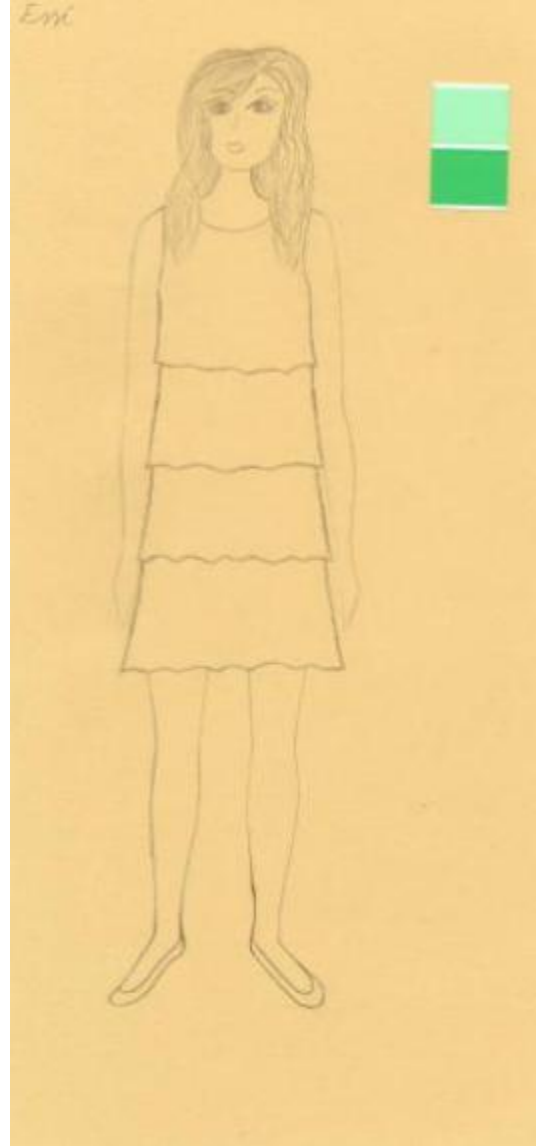


Kuva 15. Helenan juhla-asu

Essistä saa tekstin perusteella menevän biletyön kuvan, mutta roolia esittänyt henkilö oli hieman ujohko, joten päätin jättää alkuajatukseksi syntyneet mielikuvat biletyöstä kokonaan ja luoda hahmosta sekoituksen nuoresta ulkonäöstään huolehtivasta kaupunkilaistytöstä maaseudun töissä. Suunnittelin hänelle arkiasuksi (Kuva 16) $\frac{3}{4}$ pituiset farkut ja yläosaksi perus topin. Essinkin juhla-asusta (Kuva 17) minulle tuli hyvin varhaisessa vaiheessa vahva mielikuva, joten esityskuva ei eroa luonnoksesta (Liite 1 (2)) lainkaan.

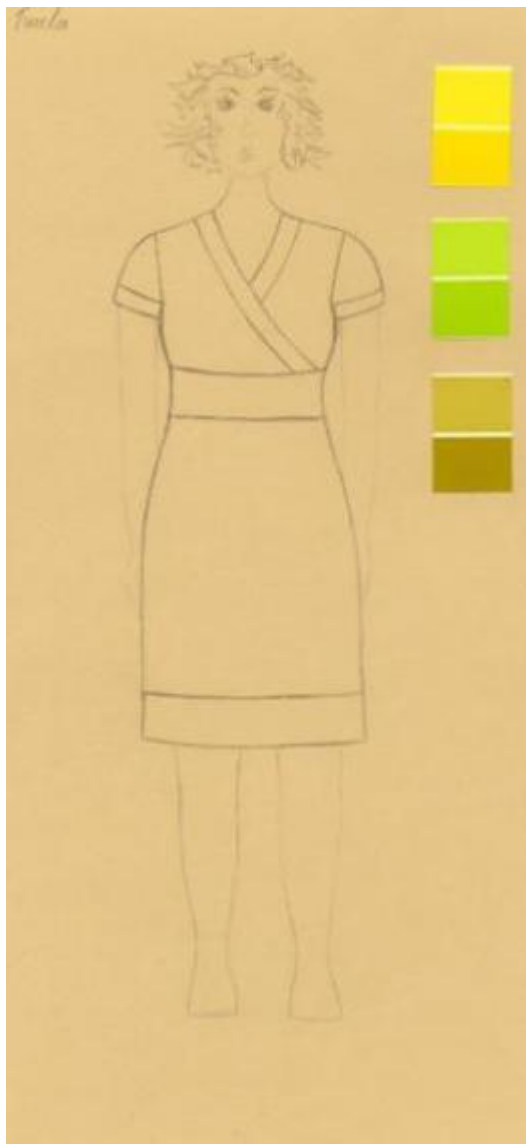


Kuva 16. Essin arkiasu

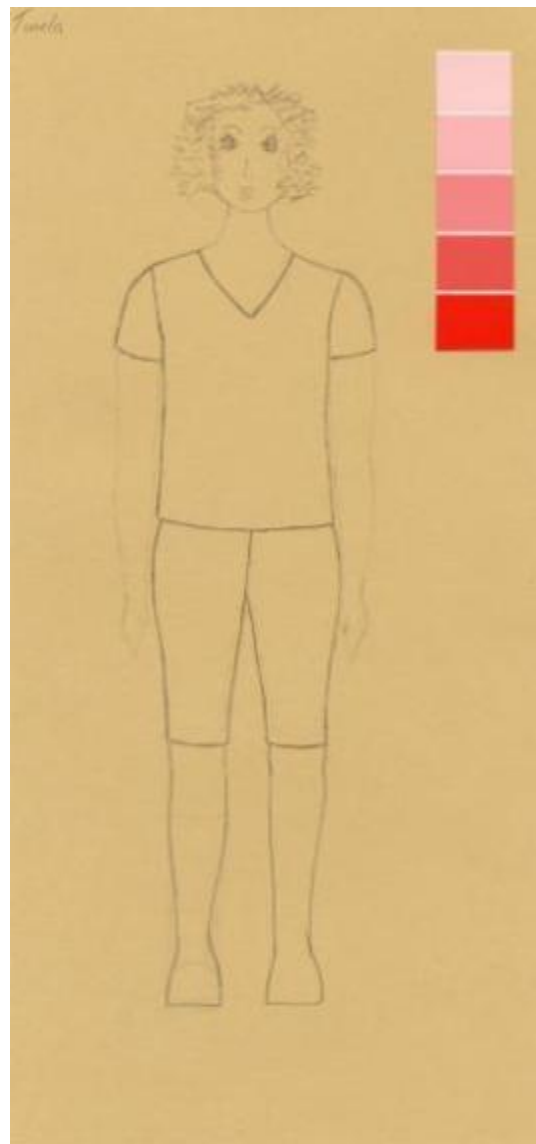


Kuva 17. Essin juhla-asu

Tuulan juhla-asuksi oli alun perin tulossa ruutukuosinen pitkä mekko (Liite 1 (4)), mutta luonnospalaverissa ohjaaja kertoi minulle ajatuksistaan, että haluaisi Tuulan pölähtävän juhliin arkivaatteissaan, koska on niin sekaisin Paulan ja Joken suhteesta ja omasta avioerosta, ettei ole tullut ajatelleeksi vaatteitaan, joten Tuulan juhla-asu jäi suunnitelmista kokonaan pois. Suunnittelin hänelle kuitenkin kaksi arkiasua. Toisen kotitöihin ja toisen kauppareissulle ja kylättelykohtauksiin. Kyläasuksi (Kuva 18) suunnittelin monivärisen trikootunikan ja kotitöihin (Kuva 19) perus t-paidan ja pyöräilyhousut.



Kuva 18. Tuulan kylättelyasu



Kuva 19. Tuulan kotiaskareasu

6 PUVUSTUKSEN TOTEUTUS

Systeemin viidennessä vaiheessa siirrytään takaisin reaali maailmaan, jossa verrataan ideoiden ja teorioiden maailmassa syntyneitä ratkaisuja reaali maailman ennalta asetettuihin mielikuviin (Anttila 1992, 193). Suunnittelemani puvustuksen saatua hyväksyntä saaton alkaa koota puvustusta. Puvustuksen toteutus tapahtui pääasiassa kesäkuussa, jolloin kiersin kirpputoreja ja kauppoja sekä valmistin muutaman näyttelijän asut ja tein valmisvaatteisiin sovituserämuutoksia.

6.1 Lähtökohdat puvustuksen kokoamiseen

Minkälaisia ovat pukusuunnittelijan työn reunaehdot? Pukusuunnittelija on aina riippuvainen materiaaleista ja budjetista (Helavuori 2009, 64). Puvustuksen toteutukseen suurin vaikuttava tekijä on juuri budjetti. Harrastajateatterin ollessa kyseessä ei puvustukseen käytössä oleva summa ole päätähuimaava. Teatterin taholta tullut toive oli, että käyttäisin pitkälle heidän omaa pukuvarastoaan, mutta katsottuani pukuvaraston läpi jouduin toteamaan, että puvustus on koottava muualta, koska teatterin varasto oli hyvin suppea ja vaatteiden tyyli kaukana tästä päivästä. Kokosin siis puvustuksen kirpputoreilta, mikä ei välttämättä ole niin yksinkertaista kuin ensialkuun saattaisi ajatella. Jos haluaa tiukasti pitää kiinni omista visioistaan, kirpputoritarjonta ei ole riittävä, koska ei välttämättä ole tarjolla sopivia kokoja suunnitelluissa väreissä. Vanhoista puvuista entisöinti ja kirpputoreilta löytöjen tekeminen kysyy sitkeyttä (Sini vuori 2001, 196). Kuitenkaan kankaiden ostaminen ja puvustuksen toteuttaminen alusta asti ei ole tarkoituksenmukaista, koska kyse on nykyajan vaatteista, ja toisaalta budjetti ei salli sitä.

Näennäisesti nopeasta muodin muutoksesta huolimatta muoti ei muutu joka vuosi tai joka sesonki, vaan jokainen elinvoimainen muodin linja pysyy pinnalla useamman vuoden ajan (Franck 1997, 148). Kirpputoreilta ja kierrätyskeskuksista voi näin tehdä hyviäkin löytöjä, koska toiset ihmiset tuovat myyntiin vasta edellisenä sesonkina kauppoissa myynnissä olleita vaatteitaan. Pelkonani ei siis ollut se, ettenkö löytäisi tämän päivän tyyliin sopivia vaatteita vaan se, että mieluisan vaatteen löydettyä se saattaa monesti olla väärän kokoinen.

Alun perin ajattelin, että hankkisin näyttelijöille myös kengät kirpputoreilta, mutta keskusteltuani heidän kanssaan monelta näyttelijältä tuli toive, että mielekkäämpää olisi, jos saisi käyttää omia kenkiä. Tämä oli tietysti helpottava uutinen sen kannalta, että nyt olisi enemmän rahaa käytettävissä vaatteisiin. Sovimme näyttelijöiden kanssa, että he toisivat näyttille omia kesäisiä kenkiään, joista sitten yhdessä valitsisimme sopivat.

6.2 Kirpputoreja penkomassa

Etsintäreissut kirpputoreilla olivat hyvin erilaisia. Toisille hahmoille löysin asut helposti ja ihmettelinkin, kuinka malli ja koko sattuivat olemaan niin sopivia. Toisten hahmojen kohdalla ei monien tuntien etsinnät tahtoneet tuottaa millään tulosta. Kesäkuun puolivälin paikkeilla aloin tuntea pienoista ahdistusta siitä, saisinko kaikille esiintymisasut vai täytyisikö vain raa'asti ruveta muuttamaan suunnitelmia. Ahkera kiertely kirpputoreilla alkoi kuitenkin tuottaa tulosta, ja kaikille hahmoille löytyi kuin löytyikin asut. Parin henkilön kohdalla joudun päätyämään ratkaisuun, että teen heille asut itse, koska niin saisin lopulta haluamani lopputuloksen enkä joutuisi tyytymään kakkosvaihtoehtoon. Kirpputorilta asuja hankkiessani otin myös pienoisen riskin, kun en ollut jostain asusta aivan varma, sopisiko se henkilölle, ostin sen kuitenkin. Tämä oli tietysti budjetin kannalta huono asia, koska kirpputoriostoksia ei pysty palauttamaan, joten jonkin verran rahaa meni myös hukkaan, kun kaikki löydöt eivät olleet onnistuneita.

6.3 Puvut sovituksessa

Puku on ensisijaisesti olemassa esiintyjän yllä, osana häntä ja hänen hahmoaan. Esiintyjälle puku ei ole osa katsomosta nähtävää visuaalista kokemusta vaan käsinkosketeltava ”toinen iho”. Kun esiintyjä alkaa käyttää pukuaan, siitä tulee enemmän kuin osiensa summa. Puku herää henkiin esiintyjän yllä. (Salmela & Vanhatalo 2004, 14.) Pukujen ensimmäiset sovitukset olivat projektin parhaimpia hetkiä. Jolloin näki oikeasti, miltä asu näyttää ja oliko se sopiva, ja sai huomata, kuinka onnistuneita jotkut löydöistäni olivat. Myös näyttelijöiden innostuminen rooliasuistaan oli palkitsevaa, ja jossain määrin myös helpottavaa. Olin hieman jännittänyt sitä, olivatko näyttelijät ymmärtäneet pukuluonnoksistani, millaisia asuja olin heille ajatellut, ettei heillä vain olisi toisenlaisia odotuksia. Pelko oli kuitenkin turha, ja olin melkein liikuttunut joi-

denkin näyttelijöiden riemusta heidän nähtyään rooliasunsa.

7 PUVUT LAVALLA ARVIOITAVINA

Systeemin kuudennessa vaiheessa tarkastellaan tuotosta käytännössä ja havainnoimalla pyritään saamaan selville toivottavat muutokset (Anttila 1992, 193). Pyrin selvittämään asiat, jotka vaativat parannusta arvioimalla pukuja lavalla sekä keskustelemalla näyttelijöiden ja ohjaajan kanssa heidän toivomistaan parannuksista puvustuksen suhteen.

Suunnittelija saattaa muuttaa joitakin suunnitelmiaan harjoitusten edetessä, kun alkaa selkiytyä, mihin suuntaan yksittäiset henkilöhahmot kasvavat, muuttuvat ja kehittyvät, sillä kokonaisuuden tyylilaji muodostaa koko ryhmälle pyrkimysten perusrungon (Lahdenperä 2006, 14). Näyttelijät harjoittelivat roolivaatteiden kanssa viimeisen viikon ennen ensi-iltaa. Suuria muutoksia ei siis ehtinyt enää tehdä, ja budjettikin oli lähestulkoon kokonaan käytetty loppuun, joten isompia hankintoja ei ollut enää mahdollista tehdä. Joitain pieniä muutoksia tuli lasten asuihin, mutta aikuisten asut pysyivät sellaisinaan. Ohjaajan taholtakaan ei tullut mitään muutostoiveita, vaan hän oli hyvin tyytyväinen lopputulokseen. Kuvia puvuista lavalla on liitteessä 2.

Osa lapsista halusi, että heillä olisi jokin hienompi asu juhla-kohtauksessa ja toivat kotoa minulle mekkojaan näyttille. Myönnyin heidän toiveisiinsa pitää omia mekkoja loppukohtauksessa. Kylmän sään varalle olin hankkinut näyttelijöille asuihin sopivia neuleita ja lavan taakse ostin kasan vilttejä, joiden alla näyttelijöiden oli mahdollista lämmitellä silloin, kun eivät olleet lavalla.

Annin arkiasusta (Kuva 20) tuli juuri sellainen kuin olin suunnitellutkin. Asun yläosana on ohut neulos t-paita, alaosana kuviollinen kietaisuhame ja hartioilla kuviollinen villahuivi. Asun värit ovat sellaiset kuin olin ajatellut, mutta löydettyäni ensin hameen ja paidan koin asun hieman tylsäksi, joten lisäsin siihen väriä hieman värikkäämmällä huivilla. Vaatteet olivat näyttelijälle muuten sopivat, ainoastaan hameen napin paikkaa täytyi hieman siirtää.



Kuva 20. Anni arkivaatteissaan

Annin juhla-asu (Kuva 21) oli projektin ensimmäinen kirpputorilöytö ja yksi näyttelmän asuista, joihin olen tyytyväinen. Asu on malliltaan samanlainen kuin suunnitelmassa, mutta muuten parempi. Kankaan kuvio tuo asuun mielenkiintoa ja on paremmin kesäiseen juhlaan sopiva kuin suunnittelemani yksivärinen asu. Asu oli näyttelijälle muuten sopiva, mutta pusero kiristi hieman rintojen kohdalta. Kuten valmis vaatteissa yleensä ei saumanvaroista pystynyt päästämään yhtään, joten päätin, että pusero voi olla auki, mikä oli myös ajatuksena alkuperäisessä suunnitelmassani.



Kuva 21. Anni juhla-asussa (kuvassa myös yksi lapsista)

Sannan arkiasusta (Kuva 22) tuli sellainen kuin suunnittelin. Yläosana oli keltainen pikeepaita ja alaosana ruskeat vajaamittaiset puuvillahousut. Vaatteet hankin kirpputorilta. Housut olivat hieman väljät vyötäröltä, mutteivät kuitenkaan niin paljon, että niitä olisi pitänyt ruveta ompelemalla pienentämään vaan ongelma korjaantui vyöllä.

Helenan arkiasu (Kuva 22) muuttui jokseenkin alkuperäisestä, varsinkin väriensä puolesta, tosin värithän olivat minulla suunnitelmissa vain suuntaa antavina. Olin aluksi ajatellut alaosaksi farkkutyypistä hametta, mutta löydettyäni kirpputorilta met-sän vihreän vakosamettihameen innostuin heti siitä. Samalla kerralla löysin myös yläosaksi vihreävalkoisen pikkuruutukuosisen paidan. Molemmat vaatekappaleet olivat näyttelijälle liian isoja, joten jouduin pienentämään niitä hiukan. Hame näyttää kuvissa todella lyhyeltä, mitä en pannut merkille sovituksessa tai lavalla. Ilmeisesti hame pyrki nousemaan näyttelijän päällä hänen liikkeessaan.



Kuva 22. Helena ja Sanna arkiasuissa

Sannan juhla-asusta (Kuva 23) tuli suunnitelmien mukainen värejä myöten. Asun kaikki vaatekappaleet löytyivät kirpputorilta ja olivat näyttelijälle lähes sopivat. Ainoastaan housun lahkeita täytyi hieman lyhentää.



Kuva 23. Sanna juhla-asussaan

Helenan juhla-asu (Kuva 24) on yksi puvustuksen onnistuneimmista asukokonaisuuksista. Alun perin olin hieman ajatellut hameesta yksiväristä ja puserosta kuviollista, mutta löydettyäni kirpputorilta kukikkaan hameen päätin kääntää suunnitelman toisinpäin ja tehdäkin yläosasta yksivärisen. En edes yrittänyt lähteä etsimään kirpputoreilta sopivanlaista puseroa vaan menin ostamaan kangaskaupasta hameen väriytykseen sopivan kankaan ja valmistin puseron itse. Vyötärönauhaksi ostin pätkän satiininauhaa johon kiinnitin kaupasta ostamani asustekukan.



Kuva 24. Helena juhla-asussaan

Paulaa esittävän näyttelijän kanssa sovimme aluksi, että yrittäisimme katsoa hänelle arkiasun hänen omista vaatteistaan. Niistä ei kuitenkaan löytynyt aivan sellaista puseroa, jollaisen olisin halunnut hänen päälleen näytelmään, joten etsiskelin kirpputoreilta ja kaupoista hänelle kirkkaanväristä yläosaa. Etsintä tuotti tulosta ja löysin hänelle Seppälän alerekistä mieleisen puseron (Kuva 25). Malli ja väri ovat erilaiset, kuin mitä suunnittelin. Olisin halunnut yläosaksi enemmän tunikatyyllisen puseron, mutta värin-sä puolesta olen tähän lopputulokseen tyytyväinen. Näyttelijä käytti esityksissä omia leggingsejään.

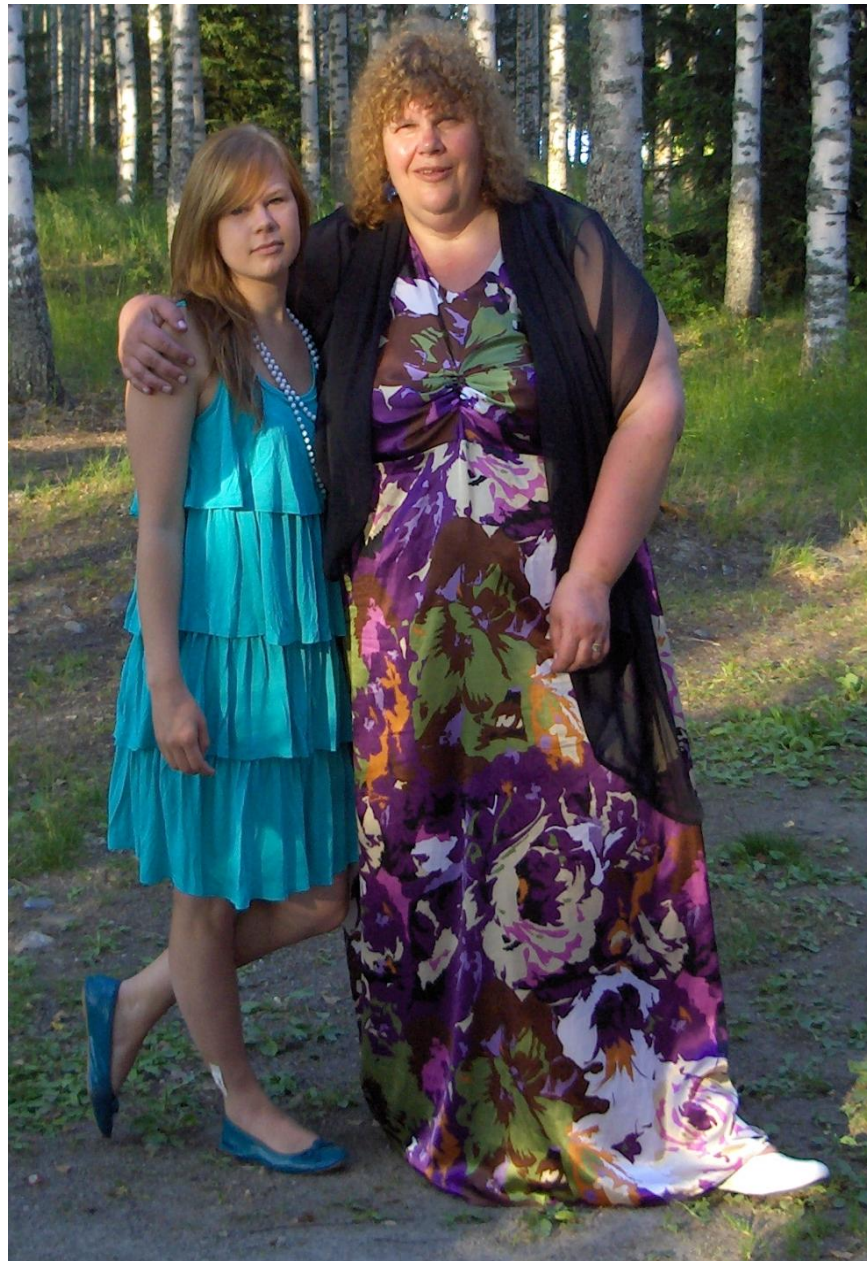
Essin arkiasusta (Kuva 25) tuli sellainen kuin olin suunnitellut. Yläosana hänellä oli valkoinen toppi ja alaosana $\frac{3}{4}$ mittaiset farkut. Etsin kauan kirpputoreilta tarpeeksi pieniä farkkuja, koska näyttelijä oli niin hoikka, ja lopulta luulin löytäneeni sopivat. Farkut olivat kuitenkin niin isot, että jouduin pienentämään niitä pariinkin otteeseen. Farkut olivat alun perin täyspitkät, joten lyhensin ne sopivan mittaisiksi.



Kuva 25. Paula ja Essi arkiasussa

Paulaa esittäneen näyttelijän kohdalla olin jo alusta asti tietoinen, että tulisin tekemään hänelle juhla-asun (Kuva 26). Ensimmäinen käyntikerta kangaskaupassa tuotti tulosta ja löysin heti etsimäni. Mekon malli on hyvin yksinkertainen. Rintojen alla on leikkaus ja rintojen välissä pystysuuntainen rypytys. Materiaali on ohutta satiinia, joka laskeutuu näyttelijän päällä kauniisti. Tähän asuun oli sekä näyttelijä että puvun tekijä erittäin tyytyväisiä.

Essin juhla-asun (Kuva 26) hankinta oli helpoin koko puvustusprosessissa. Löysin juuri haluamani H&M:n kuvastosta. Värikin oli vielä parempi kuin, mitä olin alkuun ajatellut. Myös tähän asuun olen tyytyväinen.



Kuva 26. Essi ja Paula juhla-asuissaan

Tuulan kotiasu (Kuva 27) pyöräilyhousut ja t-paita oli lempiasuni näytelmässä. Se ei ole erityisen hieno ja kantajaansa imarteleva, mutta jokseenkin hauska ja juuri tälle roolihenkilölle sopiva. Olin erittäin iloinen, että näyttelijä suostui ehdotukseeni kireistä ja räikeistä pyöräilyhousuista ja vieläpä kantoi ne hienosti yllään esityksissä. Paidan löysin kirpputorilta ja pyöräilyhousut ostin Tokmannilta. Huivi ja ”retukengät” ovat näyttelijän omat.



Kuva 27. Tuula työvaatteissaan

Tuulan vierailuasuksi (Kuva 28) suunnittelemani trikootunikkaa yritin etsiä kirpputoreilta. Kun mieleistä ei tullut vastaan, päätin tehdä asun itse. Olisin halunnut materiaalin olevan väreiltään hieman kesäisempi, mutten löytänyt mieleistä, joten päädyin väriykseltään tummempaan vaihtoehtoon. Helma olisi voinut olla hieman pidempi, koska trikookangas pyrki nousemaan näyttelijän liikkuesssa. Ohjaajan ajatus, että Tuula tulisi juhliin arkivaatteissa ei ollut toimiva, joten hänellekin piti saada juhla-asu. Päädyin siihen, että juhla-asuna on trikootunika, jota hän ei käytä muissa kohtauksissa aikaisemmista suunnitelmista poiketen. Hankin tunikan päälle ohuen aniliinipunaisen neuletakin, joka teki asusta hieman juhlavamman.



Kuva 28. Tuula kukkatunikassaan

Puvustuksessa on monta asiaa joihin olen tyytyväinen, mutta myös monta asiaa joita olisin muuttanut. Ensinnäkin olisin voinut suunnitella ja hankkia myös lapsille loppukohtaukseen juhla-asut. En osannut suunnitella heille asuja, jotka olisivat käyneet sekä arkisiin lasten leikkeihin että juhlatilaisuuteen. Ainoastaan yhden tytön mekko sopi mielestäni lopulta molempiin tarkoituksiin, joten lasten oma ajatus käyttää omia mekkoja juhla-kohtauksessa oli minusta hyvä. Tosin kaikilla lapsilla ei ollut omaa mekkoa ja he pomppasivat joukosta entistä selkeämmin esiin. Myöskin Tuulalle olisin halunnut kunnan juhlaamekon. Minun olisi ilmeisesti pitänyt vain pitää pääni, kun kävimme ohjaajan kanssa keskustelua luonnoksista, joihin olin suunnitellut myös Tuulalle juhlaamekon ja se sattui vielä olemaan luonnoksista oma suosikkini, joten sen pois jännäti harmitti.

Kaikkien muiden osalta olen tyytyväinen juuri juhla-asuihin. Ne onnistuin mielestäni toteuttamaan juuri jokaiselle roolihenkilölle sopivaksi. Myöskin maalais- ja kaupunkilaislasten asuihin sain mielestäni onnistuneesti tehtyä hienoista eroavaisuutta, joka oli mielessäni suunnittelun alussa.

8 POHDINTA

Opinnäytetyöni tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa onnistunut puvustuskokonaisuus, joka tukisi näytelmää ja näyttelijöiden roolityötä. Puvustuksen sain tehtyä ja sen toteutukseen sisältyi monia eri vaiheita, joista osassa tunnen onnistuneeni, mutta osa olisi vaatinut vielä lisäpanostusta, jotta lopputulosta voisi kutsua onnistuneeksi kokonaisuudeksi.

Piirtäminen on aina ollut heikoin osaamisalueeni, joten luonnosten ja lopullisten esityskuvien tekeminen olikin projektin ahdistavin osio. Haasteellisin taas oli niiden esittely ohjaajille ja näyttelijöille, ei niinkään ideoiden vaan oman huonon piirtämistaidon takia. Koen tämän ongelmalliseksi sen takia, että muille saattaa puvustajasta tulla sellainen kuva, ettei hän seiso suunnitelmiansa takana, jos hänestä esittelytilanteessa huokuu epävarmuus. Minun onneni tässä projektissa oli se, ettei teatterilla ollut aiemmin ollut puvustajaa, joten näyttelijöillä ei ollut ketään, johon verrata, joten se hieman helpotti ahdistusta.

Sainkin ohjaajalta ja näyttelijöiltä hyvää palautetta luonnoksista, ehkä hieman liiankin

hyvää, koska olisin toivonut sieltä tulevan hieman kritiikkiäkin, jonka olisin sitten voinut ottaa huomioon lopullisia esityskuvia tehdessäni. Nyt tuntui, että porukan tyytyväisyyden takia jämähdin alkuideoihin, enkä vienyt suunnittelua niin pitkälle kuin olisi ehkä pitänyt. En yritä nyt tässä sysätä vastuuta muille, mutta rakentava kritiikki on mielestäni aina paikallaan ja palvelee saajaansa enemmän kuin lannistaa. Myös lopullisen käsikirjoituksen saamisen ainainen viivästyminen vaikutti siihen, ettei minulla ollut lopullisten esityskuvien tekemiseen kovin paljon, mikä varmasti vaikutti osaltaan lopputulokseen.

Olisin muutoinkin toivonut ohjaajalta enemmän kommentointia kuin vain ”puvut näyttää hyvältä”! Ei ne nyt koko ajan voineet näyttää hyvältä, varmasti siellä olisi ollut jotain kritisoitavaa. Toisaalta se, että ohjaaja antoi vapaat kädet, tuntui vapauttavalta. Pidän mielelläni langat omissa käsissäni, mutta kun luotto omaan osaamiseeni ei aina ole huipussaan, tahtoisin saada toisilta taustatukea työlleni varsinkin silloin, kun kysyn sitä suoraan. Ymmärrän kyllä senkin, että harjoitusten ollessa välillä melkoista kaaosta ja ohjaajan hallitessa montaa asiaa ei häneltä aina riittänyt energiaa ruveta analysoimaan puvustusta tarkemmin.

Sain puvustuksesta hyvää palautetta niin näyttelijöiltä kuin ohjaajaltakin (Liitteet 3 ja 4). Koen eniten onnistuneeni siinä, että osasin kuunnella erityisesti lapsinäyttelijöiden omia toiveita ja yhdistää ne omiin visioihini. Tästä syystä he varmaan olivatkin niin tyytyväisiä lopputulokseen. Muutos ei ollut liian radikaali verrattuna heidän siviilipersoonansa. Onnistumisina koen myös sen, että jaksoin luottaa siihen, että heinäkuussa olisi lämpimämpää kuin kesäkuussa enkä niin paljon käyttänyt aikaa kylmänsään varalle suunnitteluun tai uhrannut budjetista suurta osuutta lämpimämpiin vaatteisiin.

Toiselta paikkakunnalta käsin työskentely projektin parissa ei ollut ehkä paras mahdollinen ratkaisu, koska kevään mittaan harjoituksissa käyminen oli repaleista, enkä suhteellisen ujoina ihmisenä tahtonut myöskään päästä ryhmään sisälle, jonka muut jäsenet olivat tutustuneet toisiinsa jo keväällä. Ongelma kuitenkin katosi, kun kesäkuun alusta asti pääsin olemaan harjoituksissa mukana aktiivisemmin ja yhtäkkiä en ollutkaan enää se outo tyttö, joka hankkii näyttelijöille puvut, vaan yksi ryhmän jäsenistä.

Riidat ja ajoittainen huonohenki ryhmässä yllättivät minut todella. Olin aina ajatellut,

että juuri harrastajateattereissa olisi leppoista ja asiat hoituisivat hyvässä yhteishennessä, mutta tässä teatterissa se oli kaikkea muuta. Olin jo kevään mittaan aistunut, että ryhmän sisällä oli havaittavissa pientä kitkaa, ja että tietyt henkilöt tahtoivat aina tehdä karpäsestä härkäsen En kuitenkaan arvannut ongelman olevan niin valtava, että se vaikuttaisi prosessin sujuvaan etenemiseen. Tietysti konflikteja varmasti tulee varsinkin lähestyttäessä ensi-iltaa paineiden kasvaessa ja ryhmän harjoitellessa pitkät illat yhdessä. Mutta erimielisyyksiä oli pitkin prosessia ja ne veivät välillä aivan liikaa työryhmäläisten aikaa ja energiaa, jotka olisi voinut käyttää tehokkaaseen harjoitteluun. Harjoitusten seuraaminen olikin välillä todella tuskaista, kun mikään asia ei luis-
tanut ja aika kului kinasteluun.

Checklandin pehmeän systeemis suunnittelun malli suunnitteluprosessin pohjalla oli ihan toimiva, mutta itselläni mallin käytön ja tarpeellisuuden ymmärtämiseen meni hieman aika. Prosessin eteneminen mallin mukaan oli aika ajoittain hieman hankalaa, erityisesti alkuvaiheessa, jolloin jouduin odottamaan lopullista käsikirjoitusta. Tämä vaikutti taas siihen, että loppuvaiheessa tahtoi tulla hieman kiire ja paneutuminen mallin viimeisiin vaiheisiin eli arviointiin ja muutosten toteuttamiseen jäi heikoiksi. Minun olisi ollut järkevää ehättää puvut aikaisemmin harjoituksiin, jolloin ongelmien havaitsemiseen ja niiden korjaamiseen olisi jäänyt enemmän aikaa. Myöskin itseni piiskaaminen viimeisessä vaiheessa olisi ollut tärkeää, jotta olisin vielä enemmän paneutunut ongelmien havaitsemiseen. Nyt osan ongelmista havaitsin vasta jälkikäteen kuvia katsoessani.

Näytelmän puvustuksen hoitaminen kokonaan yksin oli hyvin opettavainen kokemus. Ensisijaisesti opin sen, ettei teatteripuvustus ole minun juttuni. Olen toki tiedostanut tämän jo koulussa ollessani. Luonto ei vain ole antanut periksi lopettaa koulua, ja olen kuitenkin kiinnostunut vaatetusalaista, joten tuskinpa koulutus on hukkaan mennyt. En silti kadu tähän projektiin ryhtymistä. Halusinkin opinnäytetyökseni juuri näytelmän puvustamisen, jotta saisin nähdä, pystynkö siihen aivan yksin. Ja koen kyllä, että pystyn, teknisesti. Mutta yksi suuri asia, jonka opin kesän aikana, oli se, että teatterin tekemisessä tarvitaan sydäntä, niin kornilta kuin se kuulostaakin. Hyvän teatterin tekemiseen tarvitaan paloa, jotta pystyisi luomaan uutta, hienoa, erilaista ja pysäyttävää, ja sitä paloa minulta ei löydy. En kuitenkaan antanut tämän seikan vaikuttaa työpanokseeni tässä projektissa vaan tein sen mihin pystyi. Myönnän että lopputulos olisi varmasti parempi, jos paloni teatteripuvustamista kohtaan olisi suurempi!

LÄHTEET

Anttila, Pirkko 2005. Ilmaisuu, teos, tekeminen ja tutkiva toiminta. Hamina: Akatiimi Oy.

Anttila, Pirkko 1992. Käsiyön ja muotoilun teoreettiset perusteet. Porvoo: WSOY.

Franck, Marketta 1997. Waatteen wiesti ja wiettelys. Tampere: Eräsalon Kirjapaino Oy.

Hakala, Outi Maija 2009. Pukusuunnittelija roolinrakentajana näytelmässä Neiti Pelokas. Teoksessa Heikkilä - Rastas, Marjatta (toim.) Pukutaikaa. Sastamala: Vammalan kirjapaino Oy. s. 9–13.

Heikkilä - Rastas, Marjatta 2009. Pukutaikaa: Pohjoisia puheenvuoroja ja pukeutumiskuvia elämys-, tanssi-, elokuva- ja teatteripuvuista. Sastamala: Vammalan kirjapaino Oy.

Helavuori, Hanna-Leena 2009. Pukusuunnittelija, teatteripuku ja aika. Teoksessa Valinen, Pirjo (toim.) Puvut. Sastamala: Vammalan kirjapaino Oy. s. 60–67.

Hirvikoski, Reija 2009. Rooli + Vaate = Hahmo. Teoksessa Valinen, Pirjo (toim.) Puvut. Sastamala: Vammalan kirjapaino Oy. s. 46–59.

Houni, Piia 2006. Liisi Tandefelt – monessa roolissa. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Iltanen, Sonja 2007. Minihameesta mummonmekkoon. Teollinen vaatesuunnittelu ja keski-ikäisten naisten vaatekäytännöt sosiaalista ikää rakentamassa. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.

Ingham, Rosemary & Covey, Liz 1992. The costume designer's handbook. Portsmouth: Heinemann.

Jaatinen, Leena 2000. Kömpelö kehrääjä, linjakas kettu – illuusion toteuttamiskeinot teatteripuvussa. Teoksessa Koskennurmi – Sivonen, Ritva & Raunio, Anna-Mari (toim.) Vaatekirja. Helsinki: Yliopistopaino. s. 309–330.

Koskennurmi – Sivonen, Ritva & Raunio, Anna-Mari 2000. Vaatekirja. Helsinki: Yliopistopaino.

Lahdenperä, Samppa 2006. Raivaaja, kyntäjä, edelläkävijä, esikuva. Teoksessa Houni, Piia (toim.) Liisi Tandefelt – monessa roolissa. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy. s. 13–20.

Levo, Merja 2009. Kuvista näyttämöpuvuiksi. Teoksessa Valinen, Pirjo (toim.) Puvut. Sastamala: Vammalan kirjapaino Oy. s. 34–39.

Nikula, Kristiina 1988. Teatterimuseon vuosikirja 4, Teatteripuku. Helsinki: Painopaikka.

Pekkanen, Maija 1988. Yhteistyön merkitys. Teoksessa Nikula, Kristiina (toim.) Teatterimuseon vuosikirja 4, Teatteripuku. Helsinki: Painopaikka. s. 54–59.

Pettersson, Carl-Gustav 1971. Teatteriesitys saa muodon. Opas kouluille ja harrastajille. Tapiola: Oy Weilin+Göös Ab.

Salmela, Sari & Vanhatalo, Tapio 2004. Näyttämöpukuja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Sandström, Hanna 2000. Teatteripuvun merkityksen luomista, etsintää ja löytämistä pukeutumiskuvateorian keinoin. Teoksessa Koskennurmi – Sivonen, Ritva & Raunio, Anna-Mari (toim.) Vaatekirja. Helsinki: Yliopistopaino. s. 289–308.

Sinivuori, Päivi ja Timo 2001. Esiripusta aplodeihin. Opas harrastajateatteriohjaajille ja ilmaisukasvattajille. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Sotti, Marianne 2009. Lumikuningatar muotoutuu – Pukusuunnittelijan muotoiluprosessi. Teoksessa Heikkilä - Rastas, Marjatta (toim.) Pukutaikaa. Sastamala: Vammalan kirjapaino Oy. s. 17–33.

Valinen, Pirjo 2009. Puvut. Sastamala: Vammalan kirjapaino Oy.

LIITE 1.(1)

Luonnokset



LIITE 1.(2)

Luonnokset



LIITE 1.(3)

Luonnokset



LIITE 1.(4)

Luonnokset







LIITE 2.(1)
Kuvia esityksestä



LIITE 2.(2)
Kuvia esityksestä



LIITE 2.(3)
Kuvia esityksestä



LIITE 2.(4)
Kuvia esityksestä



Utran kesäteatteri Uuttera
Utrantie 91
80170 Joensuu

Ohjaaja Mikael McKeough

PALAUTE PUVUSTUSPROJEKTISTA

Terhi Piirainen toimi näytelmämme Kaksoiselämää puvustajana erinomaisesti. Ohjaajana minä haluan keskittyä näyttelijöihin ja siihen mitä tapahtuu lavalla. Optimaalisessa tilanteessa ohjaajaan ei tarvitsisi muuta kuin katsella kuinka puvustus, lavastus, tarpeisto, tekniikka sekä maskeeraus hoituvat ilman ohjaajan työpanostusta. Tämä ei ole laiskuutta, vaan laadun varmistusta -ohjaaja saa keskittyä siihen osa-alueeseen jonka hän oikeasti taitaa. Näytelmässä Kaksoiselämää tilanne ei ollut näin optimaalinen - muuta kuin puvustuksen osalta.

Annoin alusta asti Piiraiselle vapaat kädet toteuttaa puvustus hänen näkemyksensä mukaisesti. Piirainen toi minulle hahmotelmia puvuista ja minä kommentoin hänen ideoitaan. Hän esitti minulle kysymyksiä puvustuksesta ja minä vastailin. Mielestäni onnistuin vaikuttamaan puvustukseen hyvin vähän ja siihen minä pyrinkin. Piirainen toimi hyvin itsenäisesti eikä minun tarvinnut puuttua puvustuksen toteutukseen missään projektin vaiheessa. Piirainen suhtautui hyvin resurssiemme vähyyteen ja siihen, että puvustus pitäisi toteuttaa pääasiassa ostamalla kirpputoreilta ja kaupoista valmiita vaatekappaleita, josta koota toimivia pukukokonaisuuksia. Moni puvustaja olisi myös valittanut puvustusbudjetin pienyydestä. Ylipäätänsä Piirainen ei valitellut mitään tai murtunut vastoinkäymisistä, vaan heittäytyi puvustuksen kimppuun työllä ja tarmolla.

Ensimmäisinä kuukausina puvustus sujui etäprojektina Savonlinnasta käsin - Piirainen saapui Joensuun Utraan ensin ottamaan mittauksia ja sitten sovittamaan. Etätyö on aina riskialtista, sillä välimatka ja harvakseltaan olevat palaverit saattavat aiheuttaa väärinkäsityksiä. Näin ei kuitenkaan tapahtunut tässä projektissa, vaan Piirainen hoiti hommansa ja tiedotti minulle selkeästi missä kulloinkin mentiin. Kesän alusta Piirainen muutti Joensuuhun ja alkoi olla enemmän läsnä harjoituksissamme. Hän toi pukuja sovitettavaksi ja teki vaadittavia muutoksia tai korjauksia. Piirainen kuunteli näyttelijöitä hyvin ja otti myös heidän tarpeensa huomioon. Hän sulautui mallikkaasti ryhmään ja tuli kaikkien näyttelijöiden kanssa toimeen.

Ohjaajan palaute

Toki oli ongelmiakin. Olisimme Piiraisen kanssa voineet selkeämmin kertoa näyttelijöille kuinka puvustusta toteutetaan ja millä aikataululla. Lapsille olisi voinut selvittää mitä puvustaja yleensä tekee. Piiraisen yhteystiedot olisi ollut hyvä antaa kaikille näyttelijöille, jotta he olisivat voineet kääntyä puvustuskysymyksissä suoraan Piiraisen puoleen. Nyt viestit kulkivat minun kautta Piiraiselle ja takaisin minun kautta näyttelijöille, jossa piilee väärinkäsityksien vaara.

Itse puvustuksen lopputulokseen olin erittäin tyytyväinen. Puvustus sopi näytelmän miljööseen ja aiheeseen. Puvut olivat toimivia, eivätkä rasittaneet näyttelijöitä mahdollottomasti. Puvustus oli sopivan monipuolista, sisältäen sekä arki- että juhlapukuja useimmille näyttelijöistä. Mielestäni puvustus ei olisi näillä resursseilla voinut onnistua paremmin. Terhi Piirainen on hyvä puvustaja, ei pelkästään taitojensa vaan myös persoonansa kautta. Hänellä on visiota ja kanttia toteuttaa visionsa. Piirainen osaa asiansa, hän on puvustajana taitava ja tarkka. Piiraisella on myös hyvä työmoraali, sekä riittävästi selkärankaa ja vahvuutta pärjätäkseen vaikeampienkin persoonien kanssa. Ennen kaikkea hänen rauhallinen persoonansa ja kuuntelemisen taitonsa toimivat tärkeinä työkaluina teatteripuvustuksessa - liikaa on ”taiteilija”-luontoisia puvustajia, jotka peilaavat kaiken oman egonsa kautta ja jyräävät omat ideansa läpi hinnalla millä hyvänsä. Oli ilo työskennellä Terhi Piiraisen kanssa tässä projektissa.

Näyttelijöiden palautteita

”No nehän (puvut) oli tosi hyvät:) Olin tyytyväinen:)”

”Kiitos Terhi, puku jonka annoit oli tosi mahtava. Harmi kun emme välttämättä näe enää, mutta noin hyvällä puvustajalla on paljon ystäviä ;)”

”Se (puku) oli tosi hyvä j sopi rooliini:)”

”Hyvä oli, tykkäsin väreistä. Oli sopivan kokonen ja siinä pysty liikkumaan, mut sopi sit juhlanjuttuunki.”

”Olen ollut puvustukseen todella tyytyväinen. Hyvin suunniteltu minun tyyliini, mekko aivan mahtava. Terhi aivan omalla alalla, tyylitajua ihmisen mukaan.”

”Pidin juhla-asusta, erityisesti vyötärönauhasta. Paita oli myös pro, jopa haute couture, mittatilaustyö. Arkiasu oli juhlanan rento, hame oli kuvissa liian lyhyt. Erityis kiitos vaivannäöstä asujen ompelusta laihan rimpulan ylle sopiviksi.”

”Kiitos ihanasta puvustani. Vaatteet olivat juuri sopivat ja ihanat. Kiitos paljon vielä kerran:)”

”Yhteensopivat vaatteet, hyvä väriyhdistelmä, mutta vapaa-aikana ei miun tyyliset vaatteet.”

”Vaatteet ihan ok, ei silti miun tyyliset.”

”Arkivaatteet sopivat näytelmään nimenomaan Tuulalle, mutta vapaa-aikana en pitäisi. Juhla-asu aivan mahtava, halusin sen myös itselleni käyttöön. Mekko aivan huipumateriaalia, tosi mukavantuntuinen päällä. Rooliasuina just sellaiset kuin pitikin. Kiitos Terhi, sulla on silmää!”

Utran Kesäteatteri Uutteran

Kaksoiselämää

Ohjaus Mikael McKeough, Käsikirjoitus työryhmä ja Mikael McKeough, Puvustus Terhi Piirainen

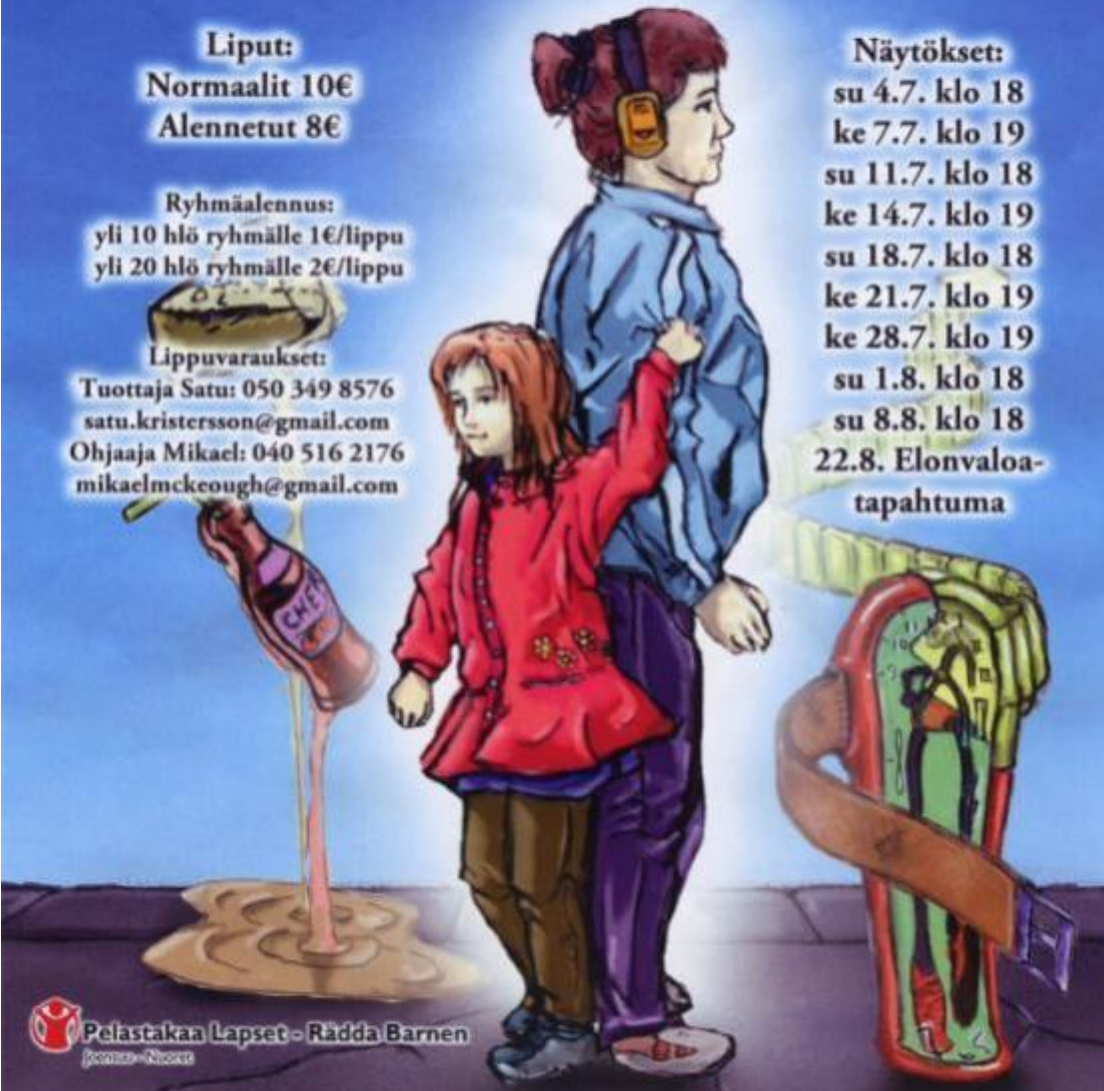
Utran saaret, Pielisjoen rannassa
Utran puukoulua vastapäätä (Utrantie 91)


Liput:
Normaalit 10€
Alennetut 8€

Ryhmälennus:
yli 10 hlö ryhmälle 1€/lippu
yli 20 hlö ryhmälle 2€/lippu

Lippuvaraukset:
Tuottaja Satu: 050 349 8576
satu.kristersson@gmail.com
Ohjaaja Mikael: 040 516 2176
mikaelmckeough@gmail.com

Näytökset:
su 4.7. klo 18
ke 7.7. klo 19
su 11.7. klo 18
ke 14.7. klo 19
su 18.7. klo 18
ke 21.7. klo 19
ke 28.7. klo 19
su 1.8. klo 18
su 8.8. klo 18
22.8. Elonvaloa-
tapahtuma



 Pelastakaa Lapset - Rädda Barnen
Jouko-Niemi

<http://utrinsaarenteatteri.urli.net/>

Julisteen kuvitus © Pasi Toivanen